

**FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT &
SOCIAL SCIENCES**

B.A. / B.Com. / B.Sc./ BBA/ BSW II-Year (Regular) Examination, March /April 2014

Subject : Telugu (Second Language)

Paper – II

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

- I. ఈ క్రింది వానిలో ఒక పద్యానికి ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యం వ్రాయుము. 8
- అ) ఎన్నడుం బరు వేడబోడట యేకలంబట కన్నవా
రన్నదమ్ములు నైనలేరట యన్ని విద్యల మూల గో
ష్ఠినైఱింగిన ప్రోడ గుజ్జట చేతులొగ్గి వసింప నీ
చిన్ని పాపనిద్రోసి పుచ్చగఁ జిత్త మొల్లదు సత్తమా !
లేదా
- ఆ) కని యింద్రుండి దెనిన్ను బిల్వబునిచెన్ క్షా పాల విచ్చేయుమా
యనిన న్గొబ్బున లేచి మాతలికి నాహ్లా దంబుగా నాదరం
బొనరం జేసి మహోత్సుకత్వము నాయుర్వీశుడుంగాముడో
యన వచ్చెన్ హరితాశ్వరత్న యుత దివ్యస్యందనారూడుఁ డై
- II. ఈ క్రింది 'అ' భాగం నుండి రెండింటికి, 'ఆ' భాగం నుండి రెండింటికి సందర్భసహిత వ్యాఖ్యలు వ్రాయండి. 12
- 'అ' భాగం
1. మాట దిరుగు లేరు మానధనులు
 2. సాహసంబుసేయు సాహసాంక
 3. గడుమించెన్ ధాతుపుష్పికానివహంబుల్
 4. మహివదాన్యుడొకడు మఱియుగల డె
- 'ఆ' భాగం
1. అమ్మని మరవని సంతానము కని
 2. మమత లేనట్టు ప్రేమ నిత్యము కుమార
 3. కులము ఘనత గాంచె గుణమంత రించెరా
 4. రాకాసి రూపాన రంజిల్లు తున్నాడు
- III. గురువు మాటను కాదని దానం చేయడానికి బలిచక్రవర్తి చూపిన ఉత్సాహాన్ని వర్ణించండి. 10
- లేదా
- శాలివాహనుని జనన పరమార్థము వివరించండి.
- లేదా
- రఘు నాథనాయకుని 'గ్రీష్మర్తువు' వర్ణనానైపుణ్యాన్ని తెలుపండి.
- IV. 'బతుకమ్మ ! బ్రతుకు' గేయం లో కాళోజి చిత్రించిన తెలంగాణ జీవనాన్ని వివరించండి. 10
- లేదా
- కుసుమ ధర్మన్న తన హరిజన శతకంలో చేసిన ప్రబోధాన్ని వ్రాయండి.
- లేదా
- 'వంటిల్లు' కవిత ద్వారా రచయిత్రి స్త్రీవాద దృక్పథాన్ని తెలుపండి.

..2..

- V.(అ) తెలుగు భాష ప్రాచీనత - పరీరక్షణకు రచయిత వ్యక్తికరించిన భావాలేవి ? 10
 లేదా
 వ్యక్తిత్వం అంటే ఏమిటి ? వ్యక్తిత్వ వికాసానికి దోహదపడే అంశాలేవి.
- (ఆ) అభివ్యక్తి నైపుణ్యాలలో ప్రధాన పద్ధతులేవి ? వాటిని వివరించండి. 10
 లేదా
 ప్రతికా రచనలో వార్తలు, ఫీచర్లు, సంపాదకీయాలు వ్రాసే విధానమేది.
- VI. ఈ క్రింది వానిలో రెండింటికి వ్యాసరూప సమాధానాలు వ్రాయండి. 20
 1. పాలేరు నాటక సందేశం వర్ణించండి.
 2. పాలేరు నాటకంలోని సామాజికాంశాలు వివరించండి.
 3. పాలేరు నాటకంలోని నాయిక, నాయకుల పాత్రలను పరిచయం చేయండి.
 4. కుబేర్రావు 'పుల్లయ' పాత్రలను విశ్లేషించండి.
- VII. ఈ క్రింది వానిలో ఒకదానికి వ్యాసం వ్రాయండి. 10
 1. సామాజిక సమస్యల నిర్మూలనలో యువతపాత్ర
 2. ఉగ్రవాదం - నివారణ చర్యలు
 3. దేశ సమగ్రాభివృద్ధి - జనాభా సమస్య
- VIII. ఈ క్రింది పద్యపాదాన్ని గణవిభజన చేసి, ఏ పద్యపాదమో తెలిపి యతిని గుర్తించండి. 5
 (అ) యుజ్జయినీ పురంబుననయొన్నతి రాజ్యము సేయుచుండ గన్.
 లేదా
 శార్దూలం లేదా క్రింద పద్యాలలో ఒక దానికి లక్ష్యలక్షణ సమన్వయం చేయండి.
 (ఆ) ఈ క్రింది పద్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి, లక్ష్యలక్షణ సమన్వయం చేయండి. 5
 కమలనాభు నెటిగి కాలంబు దేశంబు
 నెటిగి శుక్రు మాట లెటిగి నాశ
 మెటిగి పాత్రమనుచు నిచ్చెదానము బలి
 మహి వదాన్యుడొకడు మఱియుఁ గలడె
 లేదా
 శ్లేష లేదా ఉపమాలంకారాలలో ఒక దానికి లక్ష్యలక్షణ సమన్వయం చేయండి.

FACULTIES OF ARTS & COMMERCE
B.A. / B.Com. (CDE & OUS) II-year Examination, March / April 2014

Subject : Telugu (Second Language)

Paper – II

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

I. ఈ క్రింది వానిలో ఒక పద్యానికి ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యాలు వ్రాయుము. 12

అ) "హరి భజియించు హస్తములు హస్తముల చ్యుతుగోరి మొక్కచు
చిరము శిరంబు చక్రధరు జేరిన చిత్తము చిత్త మిందరా
వరుగను దృష్టి దృష్టి మురవైరి నుతించిన వాణివాణ్ణి య
క్షరు కథలాను కర్ణములు కర్ణములై విలసిల్లు బో భువిన్"
లేదా

(ఆ) "ముని వార్యంబున నిండుడిట్టి గుణధాము నివిక్రమాదిత్యు దో
డొని రమ్మా యని పంపె మాతలి నతండుండేరునం వేగ ప
చ్చని గుట్టంబుల బూన్చి కొంచు సమధికోత్సాహంబుతో మింటి పై
డని యుజ్జేనికి ఒగ్గి యచ్చట నృపాస్థానంబు వీక్షించుచున్ "

II. సందర్భ సహిత వ్యాఖ్యలు వ్రాయండి.

(అ) ఏవైన రెండు సందర్భాలకు వ్యాఖ్యలు వ్రాయండి. (ప్రాచీన కవిత్వం) (10)

1. గనిమేలుకాంచి వల్లజలు వీక్షింప
2. మహనీయ మూర్తి కేనయే మునిపుం గవులెంత వారలున్
3. దీని నిర్ణయింపు మానవేంద్ర
4. బోయతనంబు వీటిడిని బోయెగదా మగవాపి వమ్ముగన్

(ఆ) ఏవైన రెండు సందర్భాలకు వ్యాఖ్యలు వ్రాయండి. (ఆధునిక కవిత్వం) (10)

1. కులము ఘనత గాంచె — గుణ మంతరించెరా.
2. ఇదెపో, పరమార్థము బౌద్ధజాతికిన్
3. గుణము జూచియే గుర్తింపవలయు
4. గ్రామ స్వరాజ్యం గంగలోనామునిగె

III.(అ) ఉడుమూరి కన్నప్ప కథను వివరించండి. 12

లేదా

శాలివాహన విజయగాథను వివరించండి.

IV.(అ) నందుడు ఉపన్యసించిన ప్రణయతత్వాన్ని సోదాహరణంగా వివరించండి. 12

లేదా

(ఆ) "అలాగే అన్నారు" పాఠ్యాంశ సారాంశాన్ని తెల్పండి.

..2..

- V. ఈ క్రింది వానిలో రెండింటికి సమాధానాలు వ్రాయండి. 20
1. ఒద్దిరాజు సోదరుల సాహిత్యసేవను వివరించండి.
 2. "మగ సంసారం" నాటక సందేశాన్ని తెల్పండి.
 3. "మగ సంసారం" నాటకంలో హాస్యవ్యంగాలు వివరించండి.
 4. "మగ సంసారం" నాటకంలోని స్త్రీ పాత్రలను పరిచయం చేయండి.
- VI. (అ) వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని ఏ విధంగా పెంపొందించుకోవాలో వివరించండి. 12
- లేదా
- (ఆ) నేటి సమాజంలో ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా పాత్రను పేర్కొనండి.
- VII. (అ) ఈ క్రింది పద్యపాదాన్ని గణ విభజనచేసి, ఏ పద్యపాదమో తెల్పి. యతి స్థానాన్ని 6
- పేర్కొనండి.
- కొడుకులు లేని వారలకు గూరిమి బిడ్డవు, మాతృహీనులౌ.
- లేదా
- తేటగీతి పద్యాన్ని లక్ష్య, లక్షణ సమన్వితంగా వివరించండి.
- (ఆ) ఈ క్రింది పద్యపాదాలలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి, లక్షణాలను సమన్వయం చేయండి. 6
- తొత్తు ఒకడు లేడు దొరయు లేడు
భాగ్యవంతుడొకడు బడుగు పేదయు లేడు.
- లేదా
- స్వభావోక్త్యలంకారమును లక్ష్య లక్షణ సమన్వయం చేయండి.

**FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT &
SOCIAL SCIENCES**

B.A., B.Com, B.B.A, B.Sc. & B.S.W. II Year (Reg., CDE. & OUS)

Examination, March/April 2014

SUBJECT : HINDI (Second Language)

Paper-II

TIME : 3 Hours

MARKS : 100

I. निम्नलिखित पद्यांशों में से किन्हीं दो की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए। 10 x 2 = 20

1. पाहन पूजे हरि मिलै, तो मैं पूजूँ पहार।
ताते ये चाकी भली पीस खाय संसार।।
2. तरुवर फल नहिं खात है, सरवर पियहिं न पान।
कहि रहीम परकाज हित संपति संचहि सुजान।।
3. जिसकी रज में लोट-लोट कर बड़े हुए हैं,
घुटनों के बल सरक-सरक कर खड़े हुए हैं।
4. भू पथ प्रवासिनी
तीस कीटि सुत, अर्ध नग्न तन,
अन्न वस्त्र पीड़ित, अनपढ़ जन
झाड़ फूँस खर के घर आँगन।

II. निम्नलिखित में से किसी एक कविता का सारांश लिखिए। 10

1. तोड़ती पत्थर
2. यह दीप अकेला
3. मातृभूमि

III. वीरगाथा काल की विशेषताएँ बताते हुए चंदबरदाई का परिचय दीजिए। 15

अथवा

राम भक्ति काव्य की विशेषताएँ बताते हुए तुलसीदास का परिचय दीजिए।

IV. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए। 10 X 2 = 20

1. कबीरदास
2. बिहारीलाल
3. महादेवी वर्मा
4. दिनकर

V. किसी एक विषय पर निबंध लिखिए। 15

1. भारतीय समाज में नारी का स्थान।
2. पुस्तकालय।
3. विद्यार्थी और अनुशासन।

-::2::-

VI. निम्नलिखित वाक्यों का हिंदी में अनुवाद कीजिए। 2 x 5 = 10

1. Service to man is service to God.
2. India is my motherland.
3. A book is a treasure house of knowledge.
4. Beauty is truth.
5. Premchand is a great story writer of Hindi literature.

VII. निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर प्रश्नों के उत्तर दीजिए। 2 x 5 = 10

सह शिक्षा का अर्थ है-एक ही कक्षा में छात्रों और छात्राओं की एक साथ पढ़ाई। पहले भारत में इसका विरोध किया जाता था। उस समय भारत में स्त्री शिक्षा का प्रचलन नहीं था। किंतु आज के वैज्ञानिक युग में स्त्रियाँ शिक्षा, नौकरी, राजनीति आदि में पुरुषों के समान कार्यरत हैं। हमारे संविधान में स्त्रियों को पुरुषों के समान अधिकार दिये गये हैं। आज सह-शिक्षा का महत्व बढ़ गया है।

1. सह शिक्षा किसे कहते हैं?
2. प्राचीन भारत में किस शिक्षा का विरोध किया गया?
3. वैज्ञानिक युग में स्त्री किन क्षेत्रों में कार्यरत है?
4. हमारे संविधान में स्त्री को क्या दिया गया है?
5. आज किस शिक्षा का महत्व बढ़ गया है?

* * * * *

**FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT &
SOCIAL SCIENCES**

B.A., B.Com, B.B.A, B.Sc. & B.S.W II Year (Reg., CDE. & OUS)
Examination, March/April 2014

SUBJECT : SANSKRIT (Second Language)
Paper-II

TIME : 3 Hours

MARKS : 100

- I. द्वयोः श्लोकयोः प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत। 2 x 9 = 18
- अ) त्यक्त्वा स्नेहं शीलसङ्क्रान्तदोषैः, पुत्रास्तावन्नन्वपुत्राः क्रियन्ते।
लोकेऽपूर्वं स्थापयाम्येष धर्मं भर्तृद्रोहादस्तु माताप्यमाता।
- आ) मम मातुश्च मातुश्च मध्यस्था त्वं न शोभसे।
गङ्गायमुनयोर्मध्ये कुनदीव प्रवेशिता।।
- इ) तत्र यास्यामि यत्रासौ वर्तते लक्ष्मणप्रियः।
नायोध्या तं विनायोध्या सायोध्या यत्र राघवः।।
- ई) वल्कलैर्हतराज्यश्रीः पदातिः सह भार्यया।
वनवासं त्वयाज्ञप्तः शुल्केऽप्येतदुदाहृतम्।।
- II. त्रीणि वाक्यानि ससन्दर्भं व्याख्यात। 3 x 6 = 18
- अ) न हि सर्वे भवादृशाः।
- आ) आमुष्मिकार्थचिन्तायै मतानां किल सम्भवः।
- इ) दशरथपुत्रो भरतोऽस्मि न कैकय्याः।
- ई) सत्यं वद धर्मं चर।
- उ) भवभूतिः सुकविश्चायं वाल्मीकिस्त्रितयोऽनयोः।
- ऊ) गुणवन्तमपवित्रमिव न बहु मन्यते।
- III. अधो निर्दिष्टेषु द्वयोः निबन्धं लिखत। 2 x 12 = 24
- अ) प्रतिमानाटकस्य तृतीयाङ्कस्य कथासारं निर्दिशत।
- आ) शुकनासोपदेशपाठ्यानुसारेण यौवराज्यदशायां जायमानान् दोषान् विशदयत।
- इ) सुसंहतभारतम् इत्यस्येतिवृत्तं संक्षेपेण लिखत।
- ई) भोजः कथं सुकवीन् सम्मानितवान्? विशदयत।

-:2:-

IV. अ) द्वौ शब्दौ सर्वासु विभक्तिषु लिखत। 2 x 4 = 8

1. भगवत् 2. अस्मद् 3. जलमुच् 4. गुणिन्

आ) चतुर्णां शब्द-लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि प्रत्यभिजानीत। 4 x 1 = 4

1. ते 2. एताम् 3. मरुता 4. हे वाक्

5. पचन्तम् 6. नामभिः 7. विदुषे 8. यूयम्

इ) चत्वारि कृदन्तरूपाणि प्रत्यभिजानीत। 4 x 2 = 8

1. अर्धचन्द्र एव लब्धः अस्माभिः।

2. बहुतिथं नीत्वा पुरानेहसम्।

3. भवतु, पविश्य ज्ञास्ये।

4. उपदिश्यमानम् अपि न शृण्वन्ति।

5. जात! शुल्कलुब्धा ननु प्रष्टव्या।

6. भवन्तम् अभियोद्धुम् उत्साहयति।

7. विनीतरम् इच्छन् शुकनासः।

8. तानि सेवितव्यानि।

V. अ) द्वौ उद्दिश्य लघुनिबन्धं लिखत। 2 x 5 = 10

1. भवभूतिः 2. कौटिल्यः

3. जगन्नाथपण्डितः 4. भारविः

आ) द्वयोः अलङ्कारयोः लक्ष्यलक्षणसमन्वयं कुरुत। 2 x 5 = 10

1. दृष्टान्तः 2. अनन्वयः

3. व्याजस्तुतिः 4. विरोधाभासः

* * * * *

FACULTIES OF ARTS

**Commerce, Science, Management & Social Science
B.A., B.Com., B.B.A., B.Sc. & B.S.W. (Reg., CDE. & OUS)**

IInd year Examination, March/April 2014

Subject : Arabic (Second Language)

Paper- II

Time : 3 Hours

Max: Marks : 100

Q I . Translate and Explain with reference to the context any FIVE of the following:

(5X4=20)

١ . تهافت على حفظ اللغات مجاهدا	١ . فكل لسان في الحقيقة انسان
٢ . و الطل في سلك الغضون كلؤ كلؤ	٢ . رطب يصفاحه النسيم فسقط
٣ . الطير تقرأ و الغدير صحيفة	٣ . والريح تكتب و الغمام ينقط
٤ . فذاك مربى الروح و الروح جوهر	٤ . وهذا مربى الجسم و الجسم من صدف
٥ . يا كتابى أنت عندى	٥ . روضة فيها الثمار
٦ . أقطف الأزهار منها	٦ . باعتناء واصطبار
٧ . الطائر الصغير	٧ . مسكنه في العش
٨ . و أمه تطير	٨ . تاتى له بالقش

Q II. Write the sumary of any ONE of the following poems:

(1X10=10)

٢) الكتاب

١) النشيد المدرسى

Q III. Translate any ONE of the following Passages in your own language :

(1X15=15)

الف) دخل المدرس الفصل و وجد فيه خمسة عشر طالبا فقط فقال لهم : أين الطلاب الجدد الخمسة الذين جاؤا أمس؟

قال عبد الله : حضروا اليوم و خرجوا قبل قليل أظن ذهبوا الى المدير

ب) الأم : أما قرأت القرآن اليوم؟

سعيد : بلى ، قرأت سورة الرحمن و حفظتها . ففرح بى .

المدرس كثيرا وقال : "انك أحسن طالب فى الفصل".

الأم : ما شاء الله زادك الله علما يا بنى .

Q IV. Translate any FIVE of the following sentences in Arabic: (5X3=15)

1. Yes, I have understood it very well.
2. He went to the market.
3. Who opened the door?
4. I am glad to meet you.
5. Your watch is beautiful.
6. I am a new teacher in the university.
7. Are they students?
8. He is very tall.

Q V. Write a note on any ONE of the following topics: (10X1=10)

- ١) المعلقة السبع
- ٢) تدوين القرآن
- ٣) خصائص الشعر الجاهلي

Q VI. Fill in the blank with suitable words given below: (5X2=10)

- ١) كتب المدرس..... على السبورة .
- ٢) من الشمس .
- ٣) حامد .
- ٤) نحن الى الملعب .
- ٥) أختي المنديل .

(غسلت ، الدرس ، شرب ، خلق ، ذهبنا)

Q VII. Define any TWO of the following with examples: (2X10=20)

١. كان و أخواتها
٢. أفعال ناقصة
٣. أفعال
٤. حروف ناصبة

FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT & SOCIAL SCIENCES
B.A./B.Com/B.B.A., B.Sc & B.S.W. II-Year (Regular, CDE & OUS) Examination, March / April-2014
Paper - II (Second Languages)

URDU

Time : 3 Hours

Max: Marks : 100

نوٹ : تمام سوالات کے جوابات تحریر کیجیے۔ ہر سوال کے نشانات مساوی ہیں۔ جواب 80 تا 100 سطر سے زائد نہ ہو۔

1. ڈپٹی نذیر احمد کے ناول سے نصوص اور سلیم کی گفتگو کو اپنے الفاظ میں بیان کیجیے۔

یا

رپورتاژ میں اظہار اثر نے کل ہند کانفرنس میں شریک کن ادیبوں کے بارے میں بیان کیا ہے۔

2. ذیل میں سے رباعی یا قطعہ کا خلاصہ تحریر کیجیے۔

کوشش ہے اپنی تمام ستائش کے لئے کیا کیا کرتے ہیں ایک خواہش کے لئے
ہر ایک نمو پر مٹا جاتا ہے پتلے مٹی کے ہیں نمائش کے لئے

یا

اندازِ بیاں گرچہ بہت شوخ نہیں ہے شاید کہ اتر جائے ترے دل میں مری بات
یا وسعتِ افلاک میں تکبیر مسلسل یا خاک کے آغوش میں تسبیح و مناجات
وہ مذہب مردانِ خود آگاہ و خدامت یہ مذہب مُلا و جمادات و نباتات

3. قصیدہ ”درشانِ حمید الدولہ“ میں ذوق کے احساسات کی ترجمانی کیجیے۔

یا

مولانا آزاد کی انشائیہ نگاری کا ذکر کرتے ہوئے ”ذوق چائے نوشی“ پر اظہارِ خیال کیجیے۔

4. ”مردہ بہ دست زندہ“ میں فرحت اللہ بیگ نے اپنے طنزیہ خیالات کو کس طرح پیش کیا۔

یا

مثنوی ”امن نامہ“ میں شاعر نے ہندوستان کی تعریف و مناظر کی خوبصورتی کا کس طرح ذکر کیا۔

5. ذیل کی انگریزی عبارت کا اردو میں ترجمہ کیجیے۔

An old woman came to Hyderabad for the first time. Her daughter was employed in Hyderabad but her daughter did not come to the station to receive her. The Mother was worried about reaching her daughter's house.

**FACULTIES OF ARTS, COMMERCE , SCIENCE
MANAGEMENT & SOCIAL SCIENCES**

B.A./B.Com./B.B.A./B.Sc.& BSW(Reg. CDE & OUS) II Year Examination March/April 2014

Subject :Marathi

Paper : II (Second Language)
(Poetry and Novel)

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Note : Answer all Questions

सर्व प्रश्न सोडवा. सर्व प्रश्नास समान गुण आहेत.

१ खालील पैकी कोणत्याही चार कवितेचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण लिहा.

१. प्रीती ज्योती विलासिनीच हृदया टाकूनि गेल्यावरी
सारी भूप्रमदावल मग झटो,पेटेल कां ती तिथे ?
 २. पाझरला रस ह्या चंदेरी
डोंगर झालं समदं रूपेरी
 ३. नाही तुझ्या मी पोटचा गोळा परी
आई ! म्हणूनी हांक मारी वैखरी
 ४. प्रीति या हृदयी अथांग खोल
तुडुंब भरली, परंतु फोल
 ५. दूर देशी राहिलेले दीन त्यांचे झोपडे !
बापुडा अन् आज येथे पाय वाटेल पडे !
 ६. ज्योतीतून धावत या तेजकण सारे
या यज्ञांतिल अन् सरणांतील निखारे
- प्र. २. कवी भा.रा.तांबे किंवा कवी कुसुमाग्रज यांच्या काव्याची वैशिष्ट्ये लिहा.
- प्र. ३. कोणत्याही एका कवितेचे रसग्रहण करा.
१. सहज तुझी हालचाल
२. भलरी
३. रसिकास
- प्र. ४. जेलर ग्लाड यांच्या स्वभावाची दोन भिन्न रूपे उलगडून दाखवा.
किंवा
- “ थँक यू मिस्टर ग्लाड ” हे नाव कादंबरीला योग्य वाटते कां ? तुमचे मत मांडा.
- प्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन मुद्यांवर टिप लिहा.
१) जेलमधील अपराध्यांची स्थिती
२) जेनी
३) वेंधळा जमादार
४. मि.पटनायक.

**FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT
& SOCIAL SCIENCES**

B.A./B.Com./B.Sc./BBA & BSW II-Year Examination, March / April 2014

Subject : KANNADA

Paper – I : Drama and Short Stories (Second Language)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

I. ಸೋವಿದೇವನ ಕುತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ. 20

ಅಥವಾ

ತಲೆ ದಂಡ ನಾಟಕದ ವಸ್ತು-ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಶೈಲಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

II. ಬಸವಣ್ಣನ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. 20

ಅಥವಾ

ಶಿಲವಂತ-ಕಲಾವತಿಯರ ವಿವಾಹದ ಕುರಿತು ಬಸವಣ್ಣನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿತ್ತು? ವಿವರಿಸಿ.

III. 'ಧನಂತರಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗುಂಟಾದ ಕಾಯಿಲೆ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ವಿವರಿಸಿ. 20

ಅಥವಾ

'ಮಸುಮತ್ತಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

IV. 'ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರು' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಕ್ರೌರ್ಯ-ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ. 20

ಅಥವಾ

'ಡಾಂಬರು ಬಂದುದು' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಘರ್ಷದ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ವಿವರಿಸಿ.

V. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭ ಸೂಚಿಸಿ ಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. 20

- 1) ಭಲೇ ತಲೆವಾನ ಅದೀ ನೀ.
- 2) ಶರಣನ ಮಗ-ಶರಣನ ಮಗಳು.
- 3) ಭಕ್ತಿ ಪಲಾಯನದ ಮಾರ್ಗವಾದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?
- 4) ಎಲ್ಲಿ ಪುರಷಸೂಕ್ತವನ್ನು ಹೇಳು.
- 5) ನೀವೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇಮವೇ? ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ?
- 6) 'ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ' - ಎಂದನಾತ.
- 7) ಅದೇ ಆ ಮರಿಹುಲಿ ಮಾಡಿತ್ತಲ್ಲ, ಆ ಹೈದ ಯಾರ್ಡ್.
- 8) ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಬರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಚಪಾತಿ ಮಾಡೋಕೆ ಕಲಿಬೆಕು.

FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT & SOCIAL SCIENCE
B.A./B.Com/B.Sc.,B.B.A. & B.S.W. II-Year Examination March/April - 2014

Subject : PERSIAN (Second Language)

Paper - II

Time : 3 Hours

Max: Marks : 100

Note : Answer any five of the following questions. All question carry equal marks.

1) Translate the following sentences into Urdu / English / Hindi.

(الف) مردی بود گوسفندار که رمه های بسیار داشت و شبانی در خدمت او بود، بغایت پارسا۔ هر روز شیر گوسفندان چندان که فراهم می کرد، نزدیک خداوند آن گوسفندان می برد۔

(ب) گویند که جمشید در این روز بر گاوی نشست و جنگ دیوان رفت و و آنها را شکست داد و روز ششم فروردین با پیروزی تمام بازگشت و زربسیار غنیمت آورد۔ به فرمان جمشید از آن زر و گوهر تختی ساختند۔

2) Write the Summary of any one of the following:

(1) فردوسی

(2) جشن نوروز

(3) مهمان نوازی

3) Write the gist of any one of the following :

(1) نخ و سوزن

(2) شاهین و ماهی

(3) چشمه و سنگ

4) Write the meanings of any Ten (10) of the following words.

آمدن - لب - رود خانه - اندک - دروغ - مراسم - دل

قطره - آرامگاه - پیروزی - قدیم - سنگ - چشمه

5) Write a detailed note about life and works of any one of the following.

(۱) سنائی

(۲) پروین اعتصامی

(۳) سعدی شیرازی

6) Make the sentences is persian by using the following words.

میهن - علاقه - کتاب - اسم - زیبا

فعل - بزرگ - چشم - هلاک - پیش

7) Answer any five questions.

- (1) شبان چه نصیحت می کرد؟
- (2) فردوسی در کجابه دنیا آمد؟
- (3) چشمه به سنگ چه گفت؟
- (4) صاحب خیمه چه کار کرد؟
- (5) گوسفندان را شبی در کجا خواباند؟
- (6) "مناجات" مال کیست؟
- (7) که داستانهای شاهان و پهلوانان قدیم را به شعر در آورد؟
- (8) "گلستان" مال کیست؟

☆☆☆

**FACULTIES OF ARTS, SCIENCE, COMMERCE, MANAGEMENT &
SOCIAL SCIENCE**

B.A. / B.Sc. / B.Com. / BBA & B.S.W. II -Year Examination, March / April 2014

Subject: French

Paper - II : Second Language

Time : 3 Hours

Max. Marks: 75

All answers must be in complete sentences

1. Lisez ce texte et répondez aux questions qui le suivent. 10

- Salut tout le monde! Mon film préféré c'est... *Titanic*. Je ne comprends pas les gens qui n'aiment pas ce film. C'est un film merveilleux ! Je crois que la recette du succès de *Titanic* est la suivante: prenez d'abord une histoire vraie, personnalisez-la en rajoutant de l'humour, de l'aventure, beaucoup d'émotion et vous obtenez 11 Oscars! – *Jean Paul*

- Allô, je m'appelle Corinne, et j'ai détesté *Titanic*, surtout la fin. J'ai pleuré pendant au moins une demi-heure. Le plus horrible c'est quand on voit des morts*. C'est dégoûtant*.

- Moi j'aime *Titanic* mais quand je l'ai vu j'ai pleuré. Je ne suis pas fan de Leonardo DiCaprio. Ciao ! - *Natalie*

- Salut!!! Moi je n'ai pas aimé *Titanic*... JE L'AI ADORÉ!!! Trois heures, ça ne paraît pas long. Les garçons, vous allez me dire que j'y suis allée pour voir Léo... non, j'aime les histoires vraies. Je suis allée voir *Titanic* 11 fois!!! cool hein??? – *Sylvie*

* morts = les personnes décédées *dégoûtant = horrible

1. Est-ce que tout le monde a aimé le film *Titanic* ?
2. Qui n'aime pas Leonardo DiCaprio ?
3. Combien d'Oscars est-ce que le film a obtenu ?
4. Pourquoi est-ce que Sylvie adore *Titanic* ?
5. Qui n'aime pas le film ?
6. Qui pense que le film est merveilleux ?
7. Qui a pleuré pendant le film ?
8. Pourquoi Corinne trouve le film dégoûtant ?
9. Quelle est la durée du film ?
10. Est-ce que vous avez vu le film *Titanic* ?

II. (A) Transformez les phrases au discours indirect.

5

1. Elle demande : « Combien ça coûte ? »
2. Le professeur demande aux étudiants : « Vous ne comprenez pas ? »
3. Il dit : « Les appartements sont chers à Paris. »
4. Il nous dit : « Prenez la première rue à gauche ! »
5. Le père dit à son fils : Ne conduis pas trop vite !

(B) Complétez avec un comparatif ou un superlatif.

5

1. Roland a _____ que Nicolas. (= amis) (comparatif)
2. Le train roule _____ que l'avion. (- vite) (comparatif)
3. Le chocolat noir est _____ que le chocolat blanc. (+ bon) (comparatif)
4. La tour Eiffel est le monument _____ de Paris. (+ connu) (superlatif)
5. C'est la fille _____ de la classe. (+ intelligent) (superlatif)

III. Complétez les micro-dialogues.

10

1. Qu'est-ce que tu vas faire s'il pleut ce soir ? _____
2. _____ Non, je ne suis pas d'accord.
3. A votre avis, ce film est beau ? _____
4. Pardon Madame, où est la poste ? _____
5. Allô, qui est à l'appareil ? _____

IV. Mettez les verbes aux temps indiqués.

10

1. L'année dernière nous _____ (aller) au Japon. (passé composé)
2. Il _____ (être) malade hier soir. (imparfait)
3. Elle _____ (se casser) une jambe. (passé composé)
4. Vous _____ (faire) un exercice de grammaire. (futur proche)
5. Je _____ (lire) un roman français. (présent continu)
6. La semaine prochaine, nous _____ (avoir) un examen de français. (futur simple)
7. Avant, on _____ (pouvoir) gagner bien sa vie. (imparfait)
8. _____ (être) – tu à Lyon cet été ? (futur simple)
9. Qui _____ (s'occuper) des travaux ? (futur proche)
10. Le train _____ (arriver). (passé récent)

V. Complétez avec les pronoms indiqués. 10

y que nous la me leur le qui en où

1. Tu dois aller voir ce film, je _____ ai bien aimé.
2. Où est Annie ? Je ne _____ ai pas vu depuis octobre.
3. Nous avons fini les exercices _____ le professeur nous a donnés.
4. J'ai lu tous les livres _____ sont sur cette étagère.
5. Voilà le supermarché _____ je fais mes courses.
6. Combien de tomates voulez-vous ? Je _____ veux un kilo.
7. Tu as oublié ton billet ? Non, je _____ ai pensé.
8. Mes parents _____ ont téléphoné hier.
9. Nous allons au cinéma. Tu veux venir avec _____
10. C'est l'anniversaire de mariage de vos parents. Qu'est-ce que vous allez _____ offrir ?

VI. Répondez aux questions suivantes. 10

1. Où allez-vous pour emprunter de l'argent ?
2. Qu'est-ce que vous avez fait hier soir ?
3. Combien de frères et de sœurs avez-vous ?
4. Depuis combien de temps étudiez-vous le français ?
5. Quel journal lisez-vous ?

VII. (A) Faites une composition ou un dialogue sur un des sujets suivants. 10

1. Présentez vos projets d'avenir.
2. Racontez un événement intéressant.
3. Il y avait un vol chez vous. L'Inspecteur de Police vous interroge sur la description du voleur. Vous répondez à ses questions. Rédigez le dialogue.

OU

(B) Traduisez en français.

1. I usually go for a walk in the evening.
2. I need to talk to someone.
3. Wait for me. I will be there in a few minutes.
4. My television is not working.
5. Does he know you?

VIII. Complétez avec le mot qui convient.

5

1. La météo prévoit des _____
 2. Ma voiture est tombée _____
 3. Je ne gagne pas _____
 4. Ma sœur et moi, nous avons les _____ goûts.
 5. La princesse est très _____
-
-

**FACULTIES OF ARTS, SCIENCE, COMMERCE, MANAGEMENT &
SOCIAL SCIENCE**

B.A. / B.Sc. / B.Com. / BBA & B.S.W. II -Year Examination, March / April 2014

Subject: German

Paper - II : Second Language

Time : 3 Hours

Max. Marks: 75

I. Bitte übersetzen Sie ins Englische!

10

Vor zwei Tagen ist Ramesh von Deutschland zurückgekommen. Das Studium in Deutschland hat ihm gut gefallen. Das Land ist besonders schön, und die Menschen sind sehr freundlich. Er hat viel gesehen und fotografiert. Seine Fotos sind fertig. Am Montag zeigt er sie seinen Freunden. Gestern hat er Peter telefoniert, und heute abend um 20 Uhr gehen sie zusammen zum Essen. Seit einem Jahr hat er seinen Freund nicht gesehen. Er hat viel zu erzählen. Er hat ihm auch Geschenke gebracht.

2. Übersetzen Sie ins Deutsche!

15

1. May I accompany you?
2. My son is as tall as I am.
3. I have lost my keys.
4. I am waiting for my friend.
5. I don't know if he is coming today.

4. Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen!

15

In diesem Sommer waren wir im Urlaub auf dem Land. Wir wohnten auf einem Bauernhof, und es hatte uns sehr gut gefallen. Die Landschaft war sehr schön. In der Nähe unseres Hauses war ein See. Wir konnten immer baden, und es gab dort Berge über 3000 Meter. Ich bin oft in den Wald gegangen und habe Pilze (der Pilz=mushroom) gesucht. Unser Bauer hatte viel Vieh: fünfzehn Kühe (die Kuh=cow) und drei Pferde (das Pferd=horse). Da sind die Kinder auch gern auf dem Hof geblieben.

Gestern war das Wetter schön und wir sind spazierengegangen. Plötzlich kamen viele Wolken, und der Himmel wurde schwarz. Wir gingen schnell in ein Gasthaus, denn wir hatten keinen Regenschirm. Es blitzte und donnerte und dann regnete es stark. Doch das Gewitter war bald vorbei, und der Regen dauerte nicht lange. Bald schien die Sonne wieder und wir konnten weitergehen.

1. Wohin sind die Leute im Sommer gefahren und warum?
2. Was gab es auf dem Bauernhof?
3. Warum sind die Leute in ein Gasthaus gegangen?
4. Was gab es in der Nähe des Bauernhofs?
5. Waren die Leute mit dem Urlaub zufrieden? Warum (nicht)?

3. Bitte ergänzen Sie!

35

1. du mir? – Natürlich helfe ich
2. Frau Müller muß das Essen kochen, bleibt sie zu Haus.
3. Der Zug fährt um (11.45) ab.
4. du Arzt werden?
5. Dieser Bus fährt direkt Post.
6. Jahr wohne ich in Hyderabad.
7. Dort kommt eine Frau. ist das?
8. Abends die Kinder spielen, aber morgens sie zu Haus bleiben.
9. Ist es früh genug, ich um 7 Uhr komme?
10. Zeigt ihr uns die Fotos? – Ja, wir zeigen
11. Helft ihr den Studenten? – Ja, wir helfen gern.
12. Gefällt Ihren Eltern der Wagen? – Ja, er gefällt sehr.
13. Frau Braun kauft Tochter Tasche.
14. Gehört Ihnen die Uhr? – Ja, das ist Uhr.
15. Der Direktor fährt oft Schweiz.
16. Gefällt die Jacke Frau Berg? – Ja, sie gefällt sehr.
17. Wann zeigen Sie uns das Bild? – Morgen zeige ich
18. Fragen Sie bitte den Direktor! – Gut, ich frage
19. Kaufst du eine Kamera?
20. Peter ist krank. Er im Bett liegen.
21. kostet die Bluse?
22. Kommt Monika nicht mit? -, sie kommt mit.
23. Maria und Paul, ich verstehe nicht.
24. Wie finden Sie Mantel?
25. Dein Garten ist aber schön. – Ja, einen kenne ich nicht.
26. du schwimmen?
27. Mein Bruder fragte mich: „Hat der Film gefallen?“
28. Gestern ich ins Theater. Dort ich einen alten Freund.
29. Der Name Verkäuferin war Anita.
30. Weißt du, er morgen kommen wird?
31. Ist der Koffer teuer? – Ich weiß nicht, wieviel er
32. Hast du den Anzug in den Schrank?

FACULTIES OF ARTS, SCIENCE, COMMERCE & MANAGEMENT

B.A. / B.Sc. / B.Com. / BBA & B.S.W. II-Year Examination, March / April 2014

Subject: Tamil

Paper - II : Second Language

Time : 3 Hours

Max. Marks: 100

Note: விடைகள் பலப்படுத்தியன தடுக்க.

- ① இவ்வாயைப் பற்றி உள்நூலர் கட்டுரைப்பன யாவை?
(சில்வது)
கல்வியின் பயனைக் கட்டுரைக்கவும். 20
- ② ஆத்திச்சூழ விறிவானுத்தும் சீடதடயக்கருத்துகள் யாவை?
(சில்வது)
மருத்துவக் குறிப்புகள் குறித்து விவரி. 20
- ③ தமிழின் சிறப்பு (சில்வது)
வாஞ்சனாத்தின் விவரம்
-பற்றி சீண்டு பக்க விளக்கம் கட்டுரை உரைக்க. 20
- ④ நான்கிற்கு மட்டும் விடை தடுக்க. 4x10 = 40
- அ. மயம் மயமும் நாயனார் -பற்றி விவரி.
ஆ. கண்ணப்பரின் சுகசகம் குறித்து எழுதுக.
இ. ராஜபத்த நாயனரின் கியப்பு மீறிய மகயங்கள் விவரி.
ஈ. சண்டலகர நாயனரின் சுகசகத்தை விவரி.
உ. தில்வி உலர் அந்தணர்கள் குறித்து எழுதுக.

* * *

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) & Vocational Courses)

Paper – 201
Advanced Accounting

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

PART – A (5 x 4 = 20 Marks)**Note** : Answer any **five** of the following questions in not exceeding 20 lines each.

- 1 What is single entry system?
- 2 Differences between Dependent and Independent branches – Explain.
- 3 Write any four features of Receipts and Payments Account.
- 4 In 2011, the subscriptions received by Akshara library were Rs.20,000 which includes Rs. 4,200 for 2010 and Rs.7,300 for 2012. At the end of 2011 the subscriptions outstanding for 2011 were Rs.6,400. Prepare a statement showing the amount of subscriptions income for the year 2011.
- 5 Sharat and Shiva are partners in a firm sharing in the ratio of 4:3. They admit Prashanth into partnership for one fifth share. Good will of the firm is valued at Rs.14,000. As Prashanth does not contribute for goodwill, it is to be adjusted without raising Goodwill Account. Write the adjustment entry for the same.
- 6 Mr. Ravi, holder of 300 shares of Rs. 10 each in Devi Ltd was due call money at the rate of Rs.3 each. Board of Directors forfeited these shares and reissued for Rs.8 each as fully paid. Write journal entries for forfeiture and re-issue.
- 7 Divya Enterprises sold a machine on hire purchase system. Cash price of the machine was Rs.45,000. In addition to an advance of Rs.8,500 annual installment of Rs.10,000 each was to be paid for 5 years. Analyse the principal and interest in each instalment.
- 8 What is underwriting – Explain.

PART – B (5 x 10 = 50 Marks)**Note** : Answer the following questions in not exceeding four pages each.

- 9 (a) Bharat Traders purchased a machine on hire purchase for Rs. 56,000. Payment to be made Rs.11,000 down cash and three annual installments of Rs.15,000 each at the end of the year and interest there on @ 10% p.a. Rate of depreciation is 10% p.a. on diminishing balances. Show
 - (i) Machinery Account
 - (ii) Seller account in the books of Bharat Traders
- OR**
- 9 (b) Smt. Sunitha does not keep complete records of her business. The following information is available.

Details	1-4-2011(Rs)	31-3-2012 (Rs)
Cash balance	6,000	11,000
Bank balance	4,000	9,000(cr)
Stock	12,000	18,000
Debtors	24,000	28,000
Bills receivable	18,000	21,000
Creditors	15,000	3,000
Bills payable	8,000	2,000
Buildings	40,000	40,000
Furniture	15,000	15,000

She contributed Rs.20,000 as additional capital and withdrew Rs.1200 pm for domestic use. Depreciate all fixed assets @ 10% and find the result of business by preparing necessary statements.

- 10 (a) Suman Brothers had a branch at Mumbai. From the following particulars prepare Branch Account in the head office books.

Balance as on 1-4-2011 :	Rs
Stock	60,000
Debtors	1,20,000
Petty cash	3,000
Goods sent to branch	7,00,000
Cheques sent to branch	15,000
Goods returned by branch	25,000
Remittances from branch	9,00,000
Balances as on 31.3.2012:	
Stock	80,000
Debtors	1,00,000
Petty cash	2,000

..2..

OR

- (b) Srinivas Textiles has two departments, cloth and readymade. Readymade were made by the firm itself out of cloth supplied by cloth department at its usual selling price. From the following prepare Departmental Trading and Profit and Loss Account and also determine the Net Profit of Srinivas Textiles.

Particulars	Cloth Dept.	Readymade Dept.
Opening stock	3,00,000	-
Purchases	20,00,000	65,000
Sales	22,00,000	4,50,000
Transfer from cloth dept	3,00,000	-
Expenses of manufacturing	-	60,000
Selling expenses	20,000	6,000
Stock at end	2,00,000	60,000

Stock at end of Readymade Dept. consists of 75% cloth and 25% other expenses. General expenses of business as a whole came to Rs.1,10,000.

- 11 (a) From the following particulars prepare Income and Expenditure Account of Sainath Hospital for the year ended on 31st March, 2012.

Receipts and Payments Account

Dr		Cr	
Receipts	Rs	Payments	Rs
To Cash in hand	7,130	By Medicines	30,590
To Subscriptions	47,996	By Doctor's honorarium	9,000
To Interest	21,500	By Salaries	27,500
To Proceeds from medical show	10,450	By Petty expenses	15,461
		By Expenses on show	750
		By Balance of cash	3,775
	<u>87,076</u>		<u>87,076</u>

Additional Information:

	1-4-2011	31-3-2012
Outstanding Subscription (Rs)	2,400	2,800
Subscriptions in advances (Rs)	1,200	1,400

OR

- 11 (b) The following in the Receipts and Payments Account of the Social club of the year ended 31st March, 2012.

Receipts	Rs	Payments	Rs.
To Balance b/d	10,250	By Salaries	20,800
To Subscriptions:		By Stationery	4,000
2010-11	450	By Rates	6,000
2011-12	21,100	By Telephone	1,000
2012-13	750	By Investments	12,500
To Profit on Sports Meet	15,500	By Sundry expenses	9,250
To Income from Investments	10,000	By Balanced C/d	4,500
	<u>58,050</u>		<u>58,050</u>

The following additional information is provided to you.

- (i) There are 450 members, each annual subscription being Rs.50
(ii) Outstanding sundry expenses Rs.750 iii. Stationery at the end was of Rs. 250
Prepare Income and Expenditure Account.
- 12 (a) Write journal entries to be recorded and also prepare Revaluation Account for the following adjustments on admission of a new partner 'z' into a partnership firm of X and Y.
- (i) Write off Rs.12,000 from debtors as bad debts.
(ii) Record outstanding rent of Rs.5,000
(iii) Consider Rs.6,000 of insurance as prepaid.
(iv) Appreciation of building by Rs.20,000

OR

- (b) Sharma and Varma were partners in the ratio of 4 : 3 decided to dissolve the firm. On the date their capitals were Rs.1,20,000 and Rs.80,000. Creditors amounting to Rs.50,000 were paid in full. Assets realized Rs.2,20,000. Realization expenses were Rs.5,000. Prepare necessary ledger accounts to close the firm.
- 13 (a) Write a brief note on each of the following:
- (i) Calls in arrears and calls in advance
(ii) Forfeiture and reissue of forfeited shares
(iii) Rights issue
(iv) Underwriting

OR

- (b) Write journal entries to be recorded in the books of a company when it issue shares, at par and collects proceeds in four installments namely applications, allotments, first call, final call.

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) & Vocational Courses)

Paper – 201
Advanced Accounting

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

భాగము - ఎ (5 x 4 = 20)

సూచన : క్రింది వాటిలో ఏవైనా ఐదింటికి 20 పంక్తులకు మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి.

1. ఒంటి పద్దు విధానము అనగానేమి ?
2. స్వతంత్ర్య బ్రాంచీలు - అస్వతంత్ర బ్రాంచీలకు మధ్య భేదాలు - వివరింపుము.
3. వసూళ్ళు చెల్లింపుల ఖాతా లక్షణాలు ఏవేని నాలుగు వ్రాయుము.
4. అక్షర గ్రంథాలయము 2011వ సంవత్సరంలో స్వీకరించిన చందాలు రూ.20,000లలో 2010 సంవత్సరానికి చెందిన రూ.4,200లు మరియు 2012 వ సంవత్సరానికి చెందిన రూ.7,300లు కలసివున్నవి. 2011వ సంవత్సరానికి ఆఖరునాటికి రూ.6,400లు చందాలు యింకా వసూలు కావలసివుంది. 2011వ సంవత్సరానికి చందాల ఆదాయమును చూపుతూ ఒక నివేదికను తయారుజేయుము.
5. శరత్ మరియు శివ ఒక సంస్థలో 4 : 3 నిష్పత్తిలో భాగస్థులు. వారు ఐదో వంతు వాటాకు ప్రశాంత్ను భాగస్థుడిగా అంగీకరించారు. సంస్థ గుడ్విల్ విలువ రూ.14,000లుగా విలువ కట్టారు. ప్రశాంత్ గుడ్విల్ గా విలువ ఏమీ సమకూర్చుట లేదు కావున గుడ్విల్ ఖాతా సృష్టించకుండానే యిందుకు తగిన సర్దుబాటు చేయవలె. అందుకు అవసరమైన సర్దుబాటు పద్దు వ్రాయుము.
6. దేవి లిమిటెడ్ లో వాటా ఒక్కంటికి రూ 10ల విలువగల 300ల వాటాలు కలిగియున్న రవి వాటి పై రూ 3ల చొప్పున పిలుపు సొమ్ము బాకీ ఉన్నాడు. డైరెక్టర్ల బోర్డువారు వీటిని జప్తు చేసి తిరిగి, ఒక్కొక్కటి రూ 8 లకు పూర్తిగా చెల్లించినవిగా తిరిగి జారీ చేసినారు. జప్తుకు మరియు తిరిగి జారీకి చిట్టాపద్దులు వ్రాయుము.
7. దివ్య ఎంటర్ ప్రైజెస్ అద్దె కొనుగోలు పద్దతిన ఒక యంత్రం అమ్మినారు. యంత్రం నగదు ధర రూ 45,000లు. బయానాగా చెల్లించే రూ 8,500లుగాక ఒక్కొక్క వార్షిక వాయిదా రూ 10,000 చొప్పున 5 సంవత్సరాలు చెల్లించాలి. ప్రతి వాయిదాలో ఉన్న అసలు మరియు వడ్డీని విశ్లేషించండి.
8. చందాపూచీ అనగానేమి ? వివరింపుము.

..2..

భాగము - బి (5 x 10 = 50)

సూచన : ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు పేజీలకు మించకుండా జవాబు వ్రాయండి.

9.(ఎ) భారత్ ట్రేడర్స్ ఒక యంత్రాన్ని రూ 56,000లకు అద్దె కొనుగోలు పద్ధతిన కొన్నది. ఇందుకు గాను రూ 11,000లు బయానాగా మరియు ప్రతివాయిదా రూ 15,000ల చొప్పున సంవత్సరానికి ఆఖరున మూడు సంవత్సరాల పాటు సంవత్సరానికి 10 శాతం వడ్డీతో చెల్లించాలి. తగ్గుతున్న నిల్వల పై సంవత్సరానికి 10 శాతం చొప్పున తరుగుదల. భారత ట్రేడర్స్ పుస్తకాలలో (i) యంత్రం ఖాతా (ii) అమ్మకందారు ఖాతా తయారు చేయుము.

లేదా

(బి) శ్రీమతి సునిత తన వ్యాపారము యొక్క పూర్తి రికార్డులు నిర్వహించదు. దిగువ సమాచారం అందుబాటులో వుంది.

వివరాలు	1-4-2011(రూ.లు)	31-3-2012 (రూ.లు)
నగదు నిల్వ	6,000	11,000
బాంకు నిల్వ	4,000	9,000(cr)
సరుకు	12,000	18,000
ఋణగ్రంథాలు	24,000	28,000
వసూలు బిల్లులు	18,000	21,000
ఋణదాతలు	15,000	3,000
చెల్లింపు బిల్లులు	8,000	2,000
భవనాలు	40,000	40,000
ఫర్నిచర్	15,000	15,000

తను రూ.20,000లు అదనపు మూలధనంగా ప్రవేశపెట్టి ప్రతి నెల రూ 1,200లు సొంతానికై వాడుకుంది. స్థిరాస్తులు అన్నింటి పై సంవత్సరానికి 10శాతం చొప్పున తరుగుదల ను ఏర్పరిస్తూ. తగిన నివేదికలు తయారు చేయటం ద్వారా వ్యాపార ఫలితం కనుక్కొండి.

10.(ఎ) సుమన్ బ్రదర్స్ వారికి ముంబాయిలో బ్రాంచి వుంది. దిగువ వివరాలతో హెడ్ ఆఫీసు పుస్తకాలలో బ్రాంచి ఖాతా తయారుచేయుము.

2011 ఏప్రిల్ 1నాటి నిల్వలు :	రూ
సరుకు	60,000
ఋణగ్రంథాలు	1,20,000
చిల్లర నగదు	3,000
బ్రాంచికి పంపిన సరుకు	7,00,000
బ్రాంచికి పంపిన చెక్కులు	15,000
బ్రాంచికి నుంచి వాపసు	25,000
బ్రాంచి నుంచి వసూళ్ళు	9,00,000
2012 మార్చి 31న నిల్వలు :	
సరుకు	80,000
ఋణగ్రంథాలు	1,00,000
చిల్లర నగదు	2,000

లేదా

- 10.(బి) శ్రీనివాస టెక్స్ టైల్స్ వారికి 'క్లాత్ మరియు రెడిమేడ్' విభాగాలు రెండు ఉన్నాయి. రెడిమేడ్ విభాగము 'క్లాత్' విభాగము వారు సాదారణ అమ్మకం ధర ప్రకారం సరఫర చేసే వస్తుమునే ఉపయోగిస్తారు. దిగువ సమాచారంతో విభాగాలవారీ వర్తకపు, లాభ నష్టాల ఖాతాలు తయారు చేయటంతో పాటు, శ్రీనివాస టెక్స్ టైల్స్ యొక్క నికరలాభం నిర్ధారించుము.

వివరాలు	క్లాత్ విభాగము	రెడిమేడ్ విభాగము
ప్రారంభ నిల్వ	3,00,000	-
కొనుగోళ్ళు	20,00,000	65,000
అమ్మకాలు	22,00,000	4,50,000
క్లాత్ విభాగం నుండి బదిలీ	3,00,000	-
ఉత్పత్తి ఖర్చులు	-	60,000
అమ్మకపు ఖర్చులు	20,000	6,000
ముగింపు నిల్వ	2,00,000	60,000

రెడిమేడ్ విభాగపు ముగింపు నిల్వలో 75శాతం వస్తుము, 25శాతం ఇతర ఖర్చులు ఉంటాయి. వ్యాపారం మొత్తానికి చెందిన సాదారణ ఖర్చులు రూ 1,10,000లు.

- 11.(ఎ) దిగువ వివరాల నుండి 31 మార్చి, 2012 తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి సాయినాథ్ హాస్పిటల్ వారి ఆదాయవ్యయాల ఖాతాను తయారు చేయుము.

Dr		వసూళ్ళ చెల్లింపుల ఖాతా		Cr	
వివరాలు	రూ	వివరాలు	రూ		
To చేతిలోనగదు	7,130	By మందులు	30,590		
To చందాలు	47,996	By డాక్టర్ల గౌరవభృతి	9,000		
To వడ్డీ	21,500	By జీతాలు	27,500		
To ఆరోగ్య ప్రదర్శన వసూళ్ళు	10,450	By చిల్లర ఖర్చులు	15,461		
		By ప్రదర్శన ఖర్చులు	750		
		By ముగింపు నగదు నిల్వ	3,775		
	87,076				87,076

అనపు సమాచారం:	1.4.2011	31.3.2012
రావలసిన చందాలు (రూ)	2,400	2,800
ముందుగా వచ్చిన చందాలు(రూ)	1,200	1,400

..4..

లేదా

11.(బి) సోషల్ క్లబ్ యొక్క వసూళ్ళు చెల్లింపుల ఖాతా 31.03.2012 తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి దిగువ విధంగా వుంది.

వివరాలు	రూ	వివరాలు	రూ
To ప్రారంభ నిల్వ	10,250	By జీతాలు	20,800
To చందాలు : 2010-11	450	By స్టేషనరీ	4,000
2011-12	21,100	By రేట్లు	6,000
2012-13	750	By టెలి ఫోన్	1,000
To స్పోర్ట్స్ మీట్ లాభం	15,500	By పెట్టు బడులు	12,500
To పెట్టుబడుల నుండి ఆదాయం	10,000	By చిల్లర ఖర్చులు	9,250
	58,050	By ముగింపునిల్వ	4,500
			58,050

ఈ దిగువ అదనపు సమాచారము మీకు అందించబడుతుంది:

- ఒక్కొక్కటికి రూ 50ల వార్షిక చందా చొప్పున 450 మంది సభ్యులు ఉన్నారు.
 - యింకను చెల్లించవలసిన చిల్లర ఖర్చులు రూ 750లు
 - స్టేషనరీ ముగింపు నిల్వ రూ 250లు
- ఈ సమాచారము నుండి ఆదాయ వ్యయ ఖాతా తయారు చేయండి.

12.(ఎ) X మరియు Y లు బాగస్థులుగా గల సంస్థలోకి Zను ప్రవేశపెడుతున్న సందర్భంగా దిగువ సర్దు బాట్లు చేయుటకు అవసరమైన చిట్టాపద్ధులు వ్రాసి పునర్మూల్యాంకన ఖాతాను తయారుచేయుము.

- ఋణగ్రస్థుల నుంచి రూ 12,000లు రానిబాకీలు గా రద్దు చేయుము.
- చెల్లించవలసిన అద్దె రూ 5,000లు రికార్డు చేయవలె.
- రూ 6,000 భీమా ప్రీమియమ్ ముందుగా చెల్లించినదిగా పరిగణించాలి.
- భవనాల విలువ రూ.20,000లచే పెంచవలె.

లేదా

(బి) శర్మ మరియు వర్మ, 4 : 3 నిష్పత్తిలో బాగస్థులు సంస్థను రద్దు చేయ నిర్ణయించారు. ఆ తేదిన వారి మూలధనాలు వరుసగా రూ 1,20,000లు మరియు రూ.80,000లు. ఋణదాతలు రూ.50,000లు పూర్తిగా చెల్లింపబడిరి. ఆస్థుల పై వసూళ్ళు రూ 2,20,000లు కాగా పరిష్కార ఖర్చులు రూ 5,000లు సంస్థను మూసివేయుటకు అవసరమైన ఖాతాలు తయారుచేయుము.

13.(ఎ) దిగువ వాటిలో ప్రతి దాని పై ఒక లఘు వ్యాఖ్యా వ్రాయుము.

- పిలుపులలో బకాయిలు - ముందుగా వచ్చిన పిలుపులు
- వాటాల జప్తు - జప్తు చేసిన వాటాల పునఃజారీ
- హక్కువాటాల జారీ
- చాందా పూచీ

లేదా

(బి) సమమూల్యానికి వాటాలను జారీ చేసి, జారీ ధరను దరఖాస్తు, కేటాయింపు, మొదటి పిలుపు మరియు తుది పిలుపు అను నాలుగు వాయిదాలలో వసూలు చేసినపుడు. కంపెనీ పుస్తకాలలో చిట్టాపద్ధులు వ్రాయుము.

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications
(Voc.) & Vocational Courses)

Paper - 201
Advanced Accounting

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

विभाग - 'अ' (5x4=20 अंक)

नोट : निम्न में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। वर्णनात्मक प्रश्नों के उत्तर को 20 पंक्तियों तक सीमित रखें।

1. सिंगल एन्ट्री पद्धति क्या है?
2. विभाग और स्वतंत्र ब्रान्च के अंतर को समझाइए।
3. प्राप्तियाँ व भुगतान खाता (Receipts and payment a/c) के किन्हीं 4 लक्षणों को लिखिए।
4. वर्ष 2011 में अक्षरा लायब्ररी ने रु.20,000 के सब्सक्रिप्शन प्राप्त किये जिनमें वर्ष 2010 के रु.4200 एवं 2012 के लिए रु.7300 सम्मिलित है। 2011 वर्ष की समाप्ति पर बकाया सब्सक्रिप्शन थे रु.6400. एक विवरण तैयार कीजिये जिससे वर्ष 2011 के लिए सब्सक्रिप्शन से प्राप्त आय का पता लगे।
5. शरत् और शिव एक फर्म में 4:3 के साझेदार हैं। उन्होंने प्रशांत को 1/5 हिस्सेदारी के लिए फर्म में सम्मिलित किया। फर्म की गुडविल का मूल्य रु.14000 आँका गया। चूँकि प्रशांत गुडविल की हिस्सेदारी नहीं देता है इसलिए यह निर्णय लिया गया कि बिना गुडविल खाता खोले इसका समायोजन कर लिया जाए। इस समायोजन की जर्नल प्रविष्टियाँ दीजिए।
6. मि.रवि देवी लिमिटेड के 300 शेयर रु.10 प्रति शेयर का धारक है। इन्होंने रु.3 प्रति शेयर के लिए कंपनी को कॉलमनी का भुगतान नहीं किया है। निदेशक मंडल इन शेयरों को जब्त कर लिया गया तथा इनका पुनर्निगमन रु.8 प्रति शेयर पूर्ण भुगतानित रूप से किया गया। जब्त करने और पुनर्निगमन से संबंधित जर्नल प्रविष्टियाँ दीजिए।
7. दिव्या एण्टरप्राइजेस ने एक मशीन को भाड़े पर खरीद पद्धति (Hire purchase) के अंतर्गत बेचा। मशीन की नकद कीमत रु.45000 है। रु.8500 एडवान्स व बाकी रकम 5 वर्ष तक रु.1000 की वार्षिक किश्त में अदा करना है। प्रत्येक किश्त की मूल राशि (Principal) एवं ब्याज का विश्लेषण कीजिए।
8. अंडरराइटिंग (हामीदारी) क्या है? समझाइए।

..2..

विभाग - 'ब' (5x10=50 अंक)

नोट : निम्न प्रश्नों के उत्तर दीजिए। वर्णनात्मक प्रश्न के उत्तर को 4 पृष्ठों तक सीमित रखें।

- 9.(a) भारत ट्रेडर्स ने भाड़े पर खरीद पद्धति के तहत एक मशीन को रु.56000 में खरीदा। इसके भुगतान के लिए नकद में एकमुश्त रु.11000 और बाकी रकम को रु.15000 की वार्षिक किश्त में अदा करना था। इस पर वर्ष के अंत में @10 p.a की दर से ब्याज लगाना है। मूल्य ह्रास की दर 10% प्रति वर्ष है और इसको घटती कीमत पर (Diminishing balance) पद्धति से घटाना है। भारत ट्रेडर्स की पुस्तकों में दर्शाइये (1) मशीन खाता, (2) विक्रेता का खाता।

अथवा

- (b) श्रीमती सुनिता अपने व्यवसाय का पूर्ण लेखा नहीं रखती है। निम्न जानकारी उपलब्ध है।

विवरण	1-4-2011 (रु)	31-3-2012 (रु)
नकद बैलेंस	6,000	11,000
बैंक बैलेंस	4,000	9,000(cr)
स्टॉक	12,000	18,000
देनदार (Drs)	24,000	28,000
प्राप्य बिल (B/R)	18,000	21,000
लेनदार (Crs)	15,000	3,000
देय बिल (B/P)	8,000	2,000
बिल्डिंग	40,000	40,000
फर्नीचर	15,000	15,000

इन्होंने अपने व्यवसाय में रु.20000 की अतिरिक्त पूंजी लगाई और प्रत्येक महीना रु.1200 अपने निजी खर्च के लिए निकालती है। प्रत्येक स्थायी संपत्ति पर @10% से मूल्यह्रास की घटौती कीजिए तथा व्यवसाय के परिणामों को बतानेवाले आवश्यक विविध विवरण (statements) बनाइये।

- 10.(a) सुमन ब्रदर्स की एक ब्रांच मुंबई में है। निम्न विवरणों की सहायता से हेडऑफिस की पुस्तकों में ब्रांच का एकाउंट बनाइए।

खाता शेष 1.4.2011 को	रु.
स्टॉक	60,000
देनदार	1,20,000
फुटकर नकदी	3,000
ब्रांच को भेजा गया माल	7,00,000
ब्रांच को भेजे गए चेक	15,000
ब्रांच से माल वापसी	25,000
ब्रांच से प्राप्त प्राप्तियाँ (remittances)	9,00,000
खाता शेष 31.3.2012	
स्टॉक	80,000
देनदार	1,00,000
फुटकर नकदी	2,000

..3..

अथवा

- (b) श्रीनिवासा टेक्स्टाइल के दो विभाग हैं कपड़ा व रेडीमेड वस्त्रों के। रेडीमेड वस्त्रों का निर्माण फर्म स्वयं करती है। इसके लिए कपड़ा विभाग से उनके विक्रय मूल्य पर कपड़ा लिया जाता है। निम्न विवरणों की सहायता से विभागीय ट्रेडिंग व लाभ हानि खाता बनाइए और श्रीनिवासा टेक्स्टाइल के शुद्ध लाभ की गणना कीजिए।

विवरण	कपड़ा विभाग (रु.)	रेडीमेड वस्त्र विभाग (रु.)
प्रारंभिक स्टॉक	3,00,000	-
क्रय	20,00,000	65,000
विक्रय	22,00,000	4,50,000
कपड़ा विभाग से हस्तांतरण	3,00,000	-
निर्माण खर्च	-	60,000
बिक्री खर्च	20,000	6,000
अंतिम स्टॉक	2,00,000	60,000

रेडीमेड वस्त्र विभाग के अंतिम स्टॉक में 75% कपड़ा व 25% अन्य खर्च के हैं।
संपूर्ण व्यापार के सामान्य खर्च हैं 1,10,000.

- 11.(a) 31 मार्च 2012 को समाप्त होनेवाले वर्ष के लिए साईनाथ हास्पिटल का आय-व्यय खाता (Income & Expenditure Account) बनाइए। विवरण निम्न प्रकार हैं-

Dr		Cr	
प्राप्ति एवं भुगतान खाता			
प्राप्तियाँ	रकम (रु)	भुगतान	रकम (रु)
To हस्तगत नकद	7,130	By दवाइयाँ	30,590
To सब्सक्रिप्शन्स	47,996	By डॉक्टरों का पारिश्रमिक	9,000
To ब्याज	21,500	By वेतन	27,500
To मेडीकल शो से प्राप्त रकम	10,450	By फुटकर खर्च	15,461
		By शो के खर्च	750
		By खाता शेष नकद	<u>3,775</u>
	<u>87,076</u>		<u>87,076</u>

अतिरिक्त जानकारियाँ

	1.4.2011	31.3.2012
बकाया सब्सक्रिप्शन	रु.2400	रु.2800
एडवांस में प्राप्त सब्सक्रिप्शन	रु.1200	रु.1400

अथवा

- (b) एक सामाजिक क्लब का प्राप्त एवं भुगतान खाता (Receipts and payment account) 31 मार्च, 2012 को समाप्त होने वाले वर्ष के लिए निम्न प्रकार से है-

प्राप्तियाँ (Receipts)	रकम (₹)	भुगतान (Payments)	रकम (₹)
To खाता शेष b/d	10,250	By वेतन	20,800
To सब्सक्रिप्शन :		By स्टेशनरी	4,000
2010-11	450	By कर	6,000
2011-12	21,100	By टेलिफोन	1,000
2012-13	750	By निवेश	12,500
To स्पोर्ट्स मीट से लाभ	15,500	By विविध खर्चे	9,250
To निवेश से प्राप्त आय	10,000	By खाता शेष C/d	4,500
	58,050		58,050

आपको निम्न अतिरिक्त जानकारी भी दी गई है।

- (अ) इसके 450 मेम्बर्स हैं और प्रत्येक का वार्षिक सब्सक्रिप्शन है ₹.50
 (आ) बकाया विविध खर्चे ₹.750
 (इ) वर्ष के अंत में स्टेशनरी का मूल्य ₹.250

आय-व्यय खाता (Income & expenditure A/c) बनाइए।

- 12.(a) जर्नल प्रविष्टियाँ दीजिए और Revaluation Account (पुनर्मूल्यांकन खाता) बनाइए जो निम्न समायोजनों से संबंधित है यह एक फर्म x and y की पुस्तकों में दर्शाना है जब एक नये साझेदार 'Z' का फर्म में प्रवेश होना है।
 (अ) देनदारों से ₹.12000 डूबत ऋण के घटना है।
 (आ) बकाया किराया ₹.5000 देना है।
 (इ) ₹.6000 बीमा के पूर्व भुगतानित (prepaid) मान लीजिए।
 (ई) बिल्डिंग की मूल्य वृद्धि (appreciation) ₹.20000.

अथवा

- (b) शर्मा और वर्मा एक फर्म के 4:3 के साझेदार हैं। इन्होंने फर्म को समाप्त (dissolve) करने का निर्णय लिया है। उक्त तिथि को इनकी पूंजी थी ₹.1,20,000 और ₹.80,000, लेनदारों को देना था ₹.50,000 जिन्हें उनकी पूरी रकम का भुगतान किया गया। संपत्तियों के विक्रय से प्राप्त हुए ₹.2,20,000, बिक्री खर्च हुए ₹.5000, फर्म को समाप्त किये जाने से संबंधित आवश्यक खाते बनाइए।

- 13.(a) निम्न पर एक संक्षिप्त नोट लिखिए-

- (अ) बुलावे की बाकी रकम (calls in arrears) एवं एडवांस में प्राप्त बुलावे की रकम (calls in advance)
 (आ) शेयरों का जब्त करना और जब्त किए हुए शेयरों का पुनःनिर्गमन
 (इ) राइट्स इश्यु (Rights issue)
 (ई) हामीदारी (Underwriting)

अथवा

- (b) एक कंपनी की पुस्तकों में लिखी जाने वाली जर्नल प्रविष्टियों को दर्शाइये जो कंपनी द्वारा अपने शेयरों को उनके वास्तविक मूल्य पर जारी करने के समय की जाती है। इन शेयरों के मूल्य को चार किशतों में जैसे कि एप्लीकेशन, अलॉटमेंट, पहले बुलावे (first call) एवं अंतिम बुलावे (final call) में प्राप्त किया जाता है।

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. II-Year Examination, March / April - 2014

(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.)
and Vocational Courses)

Advanced Accounting

Paper - 201

Time : 3 Hours

Max: Marks : 70

حصہ - الف (5x4=20Marks)

نوٹ : کسی پانچ سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب میں سطروں سے زائد نہ ہو۔

1. اکہرے اندراج کا نظام کیا ہے؟
2. خود انحصاری اور آزاد شاخوں کے درمیان کو بیان کیجئے۔
3. وصولیات اور ادائیاں کھاتوں کے کوئی چار خدو خال بیان کیجئے۔
4. سال 2011 میں اکثر الا بریری کے موصولہ عطیات -/20,000 روپے تھے۔ اس میں سال 2010 کے -/4,200 روپے اور سال 2012 کے -/7,300 روپے شامل تھے۔ سال 2011 کے اختتام پر واجب الادا عطیات -/6,400 روپے تھے۔ سال 2011 کے لئے عطیات سے آمدنی کی تحسیب کے لئے ایک گوشوارہ تیار کیجئے۔
5. شرت اور شیوا ایک فرم میں 4:3 کے تناسب میں شریک ہیں۔ انہوں نے پرشانت کو 1/5 حصہ کے ساتھ کاروبار میں شامل کیا، فرم کی گڈول کا تعین -/14,000 روپے کیا گیا چونکہ پرشانت گڈول کے لئے رقم نہیں لاتا ہے اس کو گڈول اکاؤنٹ کے بغیر ایڈجسٹ کرنا ہوگا اس کے لئے ایڈجسٹمنٹ انٹری تحریر کیجئے۔
6. دیوی لمیٹڈ کے 300 حصص مسٹری رومی کے پاس ہیں، ان حصص کی قیمت -/10 روپے فی حصص ہے، انہوں نے طلب کی رقم -/3 روپے فی حصص ادا نہیں کئے ہیں۔ مجلس نظما نے ان کے حصص ضبط کر لیے اور ان کی مکرر اجرائی -/8 روپے کئی ادا شدہ عمل میں آئی۔ ضبطگی اور مکرر اجرائی کے لئے جرنل اندراج تحریر کیجئے۔
7. دیوی لمیٹڈ نے ایک مشن کرایہ پر خرید کے تحت فروخت کیا۔ مشین کی نقد قیمت -/45,000 روپے ہوتی ہے۔ ایڈوانس -/8,500 روپے کے علاوہ 5 سال کے لئے سالانہ -/10,000 روپے فی قسط ادا کرنا ہے، ہر قسط میں اصل رقم اور سود کا تجزیہ کیجئے۔
8. ذمہ نویسی کیا ہے، واضح کیجئے۔

حصہ - ب (5x10=50Marks)

نوٹ : تمام سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب چار صفحات سے زائد نہ ہو۔

9. (a) بھارت ٹریڈرس کے طور پر -/11,000 روپے اور تین سالانہ اقساط بحساب -/15,000 روپے فی قسط ہر سال کے اختتام پر %10 سالانہ سود پر ادا کرنا ہے، شرح فرسودگی %10 سالانہ گھٹتی اقساط کے طریقہ پر عائد کی جاتی ہے، بتائیے (1) مشینری کا کھاتہ (2) فروخت کنندے کا کھاتہ

(b) شریعتی ستیا اپنے کاروبار کا مکمل ریکارڈ نہیں رکھتی ہے، درج ذیل معلومات فراہم ہیں۔

تفصیلات	1-4-2011 (روپے)	31-3-2012 (روپے)
نقدی	6,000	11,000
بنک	4,000	9,000(cr)
اشاک	12,000	18,000
دین دار	24,000	28,000
وصول طلب بلز	18,000	21,000
لین دار	15,000	3,000
ادا طلب بلز	8,000	2,000
عمارتیں	40,000	40,000
فرنیچر	15,000	15,000

- 2 -

اس نے زائد سرمایہ 20,000 روپے مشغول کیا اور ماہانہ -/1200 روپے گھریلو استعمال کے لئے نکالے۔ تمام معین اثاثہ جات پر 10% فرسودگی عائد کیجئے اور ضروری گوشواروں کو تیار کر کے کاروبار کے نتائج معلوم کیجئے۔

(a.10) سمن برادرس ممبئی میں ایک شاخ رکھتی ہے، درج ذیل تفصیلات کی مدد سے صدر دفتر کی کتابوں میں برانچ اکاؤنٹ تیار کیجئے۔
1-4-2011 پر بیلنسیس:

روپے	
60,000	اسٹاک
1,20,000	دین دار
3,000	خوردہ نقدی
7,00,000	شاخ کو بھیجا گیا مال
15,000	شاخ کو روانہ کردہ چیکس
25,000	شاخ کو واپس کردہ مال
9,00,000	شاخ سے بھیجی گئی رقم
	31-3-2012 پر بیلنسیس:
80,000	اسٹاک
1,00,000	دین دار
2,000	خوردہ نقدی

یا

(b) سرینواسائیکسٹائیل دو شعبہ جات کپڑے اور ریڈی میڈ رکھتا ہے۔ ریڈی میڈ لباس کپڑے کے شعبہ سے فراہم کردہ کپڑے سے بنتا ہے اور قیمت بھی معمول کے مطابق ہوتی ہے۔ درج ذیل کی مدد سے شعبہ جاتی تجارتی، نفع و نقصان کھاتہ تیار کیجئے اور سرینواسائیکسٹائیل کے خالص نفع کا تعین کیجئے۔

تفصیلات	کپڑے کا شعبہ	ریڈی میڈ شعبہ
افتتاحی اسٹاک	3,00,000	-
خرید	20,00,000	65,000
فروخت	22,00,000	4,50,000
کلاتھ ڈپارٹمنٹ سے منتقلی	3,00,000	-
مینیو فیکچرنگ کے مصارف	-	60,000
فروخت کے مصارف	20,000	6,000
اختتامی اسٹاک	2,00,000	60,000

ریڈی میڈ شعبہ کا اختتامی اسٹاک 75% کپڑے اور 25% دیگر مصارف پر مبنی ہے۔ کاروبار کے عام مصارف -/1,10,000 روپے ہیں۔

(a.11) درج ذیل تفصیلات کی مدد سے سائی ناتھ اسپتال کا آمدنی و خرچ کھاتہ 31 مارچ 2012 کو ختم پر تیار کیجئے۔

وصولیات و ادائیات کھاتہ

وصولیات	روپے	ادائیات	روپے
To ہاتھ میں نقدی	7,130	ادویات	30,590
To عطیات	47,996	ڈاکٹرز کا اعزازیہ	9,000
To سود	21,500	مشاہیرے	27,500
To طبی شو سے آمدنی	10,450	خوردہ مصارف	15,461
		شو کے مصارف	750
		نقدی	3,775
	87,076		87,076

- 3 -

31-3-2012	1-4-2011	زائد معلومات:
2,400	2,800	واجب الادا عطیات
1,200	1,400	پیشگی عطیات

(b) 31 مارچ 2012 کو ختم سال پر سوشل کلب کا ادائیگات اور وصولیات کھاتہ ذیل میں دیا گیا ہے۔

وصولیات	روپے	ادائیگات	روپے
بیلنس	10,250	مشاہیرے	20,800
عطیات		صادر	4,000
2010-11	450	ریش	6,000
2011-12	21,100	ٹیلی فون	1,000
2012-13	750	انوسٹمنٹس	12,500
اسپورٹس میٹ پر مصارف	15,500	متفرق مصارف	9,250
سرمایہ کاری سے آمدنی	10,000	بیلنس	4,500
	<u>58,050</u>		<u>58,050</u>

درجہ ذیل زائد معلومات آپ کو فراہم کی گئیں ان کی مدد سے آمدنی و خرچ کھاتہ تیار کیجئے۔

1. اس کے 450 اراکین ہیں اور ہر ایک -/50 روپے سالانہ ادا کرتا ہے۔

2. واجب الادا متفرق مصارف -/750 روپے

3. سال کے اختتام پر صادر -/250 روپے

(a.12) x اور y شراکتی فرم میں ایک نئے شریک کے داخلہ پر درجہ ذیل تطبیقی اندراجات کیجئے اور ری ویلیوشن اکاؤنٹ تیار کیجئے۔

1. دین داروں سے ڈوبے قرضوں کے لئے 12,000 روپے قلم زد کریں۔

2. واجب الادا کرایہ -/5,000 روپے

3. پیشگی بیمہ -/6,000 روپے کو ملحوظ رکھئے۔

4. عمارت کی قیمت میں اضافہ کیجئے، -/20,000 روپے

یا

(b) شرما اور راما 4:3 کے شریک ہیں۔ فرم کو تحلیل کرنا چاہتے ہیں، اس تاریخ پر ان کے سرمائے -/1,20,000 روپے اور -/80,000 روپے تھے۔

لین داروں کو -/50,000 روپے پورے ادا کئے گئے، اثاثہ جات کی فروخت سے -/2,20,000 روپے حاصل ہوئے۔

تحلیل کے مصارف -/5,000 روپے ہوئے۔ فرم کے کھاتوں کو بند کرنے کے لئے ضروری بھی کھاتے تیار کیجئے۔

(a.13) درجہ ذیل پر مختصر نوٹ تحریر کیجئے۔

1. وصول طلب کالس کی رقم اور پیشگی طلب کی رقم

2. حصص کی ضبطگی اور کمر جرائی

3. رائٹس ایشو

4. ذمہ نویسی

یا

(b) ایک کمپنی کی کتابوں میں جرنل اندراجات کیجئے جبکہ وہ حصص ظاہری قیمت پر جاری کر رہی ہو اور رقم چار اقساط میں وصول کر رہی ہو بنام درخواست،

نامزدگی پہلی طلب، آخری طلب۔

FACULTY OF COMMERCE**B. Com. II -Year Examination, March / April 2014****(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) & Vocational Courses)****Business Statistics: Paper – 202****Time : 3 Hours****Max. Marks : 70****PART – A (5 x 4 = 20 Marks)****Note :** Answer any **five** of the following questions in not exceeding 20 lines each.

- 1 Primary Vs. Secondary data
- 2 Explain limitations of Statistics.
- 3 Given median = 20.6, Mode = 26, find Mean.
- 4 Arithmetic Mean of 50 items is 100. At the time of calculations two items 180 and 90 were wrongly taken as 100 and 10. Find the correct value of Arithmetic Mean.
- 5 If two regression coefficients are 0.8 and 0.6 what would be the value of the coefficient of correlation.
- 6 Coefficient of Variation of two series are 75% and 90% and their standard deviations are 15 and 18 respectively. Find their means.
- 7 Explain uses of Index numbers.
- 8 Explain Random or Irregular Variations.

PART – B (5 x 10 = 50 Marks)**Note :** Answer the following questions in not exceeding four pages each.

- 9 (a) Define Statistics and explain its scope and importance.

OR

- (b) Explain the various methods of collection of primary data.

- 10 (a) Calculate Median and Mode of the data given below:

Marks less than	10	20	30	40	50	60
No. of students	8	23	45	65	75	80

OR

- (b) The frequency distribution of weight in grams of mangoes of given variety is given below. Calculate the arithmetic mean and median.

Weights(grams)	410-419	420-429	430-439	440-449	450-459	460-469	470-479
No. of Mangoes	14	20	42	54	45	18	7

- 11 (a) The following data are given for two companies. Combining the data for groups of male and female employees, find out

- (i) Which company has higher average productivity per employee?
- (ii) Which company has a smaller dispersion of the productivity?

Productivity per employees	Company A		Company B	
	Male	Female	Male	Female
Mean	30	20	27	32
Variance	8	3	12	5
No. of Employees	40	10	20	30

OR

- (b) Find Karl Pearson's coefficient of skewness for the following distribution and comment on the result.

Class	3-7	8-12	13-17	18-22	23-27	28-32
Frequency	108	580	175	80	32	18

- 12.(a) Calculate Karl Pearson's coefficient correlation between age and playing habits from the data given below. Also calculate probable error and comment on the value.

Age	20	21	22	23	24	25
Regular Players	80	75	60	40	30	15

OR

- (b) Estimate :

- (i) The sale for advertising expenditure of Rs.100 lakhs and
- (ii) The advertisement expenditure for sales of Rs.47 crores from the data given below.

Sales (Rs crores)	14	16	18	20	24	30	32
Adv., Exp., (Rs. Lakhs)	52	62	65	70	76	80	78

- 13 (a) Construct a Fisher's ideal index from the following data and show that it satisfies time reversal and factor reversal tests:

Commodity	2010		2011	
	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
A	10	40	12	45
B	11	50	11	52
C	14	30	17	30
D	8	28	10	29
E	12	15	13	20

OR

- (b) Below are given the figures of production (in thousand quintals) of a sugar factory.

Year	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Production	77	88	94	85	91	98	90

- (i) Fit a Straight line by the least squares method and tabulate the trend values.
- (ii) What is the yearly increase in the production of sugar?

FACULTY OF COMMERCE
B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) & Vocational Courses)

Paper – 202 : Business Statistics

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

భాగము - ఎ (5 x 4 = 20)

సూచన : ఈ క్రింది వాటిలో ఏవైనా ఐదింటికి 20 పంక్తులకు మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి.

1. ప్రాథమిక Vs. ద్వితీయదత్తాంశము
2. గణాంక శాస్త్రపరిమితులు తెలుపండి.
3. మధ్యగతము 20.6, బహుళకము 26 అయితే అంకమధ్యమం ఎంత ?
4. 50 అంశాల అంకమధ్యమం 100 అయితే దాని లెక్కింపులో రెండు అంశాలు 180, 90లను పొరపాటుగా 100, 10లగా తీసుకున్నారు. సరైన అంకమధ్యమాన్ని లెక్కించండి.
5. రెండు ప్రతిగమన గుణకాలు 0.8, 0.6 అయితే సహసంబంధ గణకమెంత ?
6. రెండు శ్రేణుల విచరణగుణకాలు వరుసగా 75%, 90%, కాగా ప్రామాణిక విచలనాలు వరుసగా 15, 18. అంకమధ్యమాలు లెక్కించండి.
7. సూచి సంఖ్యల ఉపయోగాలు వివరించండి.
8. యాధృశ్చిక లేక క్రమరహిత విచరణాలు వివరించండి.

భాగము - బి (5 x 10 = 50)

సూచన : ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్కదానికి నాలుగు పేజీలకు మించకుండా జవాబు వ్రాయండి.

- 9.(ఎ) గణాంకశాస్త్రాన్ని నిర్వచించి దాని పరిధి, ప్రాధాన్యత వివరించండి.

లేదా

- (బి) ప్రాథమిక దత్తంశసేకరణకు గల వివిధ పద్ధతులను వివరించండి.

- 10.(ఎ) ఈ క్రింది దత్తాంశానికి మధ్యగతం, బహుళకం లెక్కించండి.

కంటే తక్కువ మార్కులు	10	20	30	40	50	60
విద్యార్థుల సంఖ్య	8	23	45	65	75	80

లేదా

- (బి) ఈ క్రింది దత్తాంశం ఒక రకపు మామిడి పండ్ల బరువుకు సంబంధించినది అంక మధ్యమం, మధ్యగతం లెక్కించండి.

బరువు (గ్రా)	410-419	420-429	430-439	440-449	450-459	460-469	470-479
మామిడిపండ్ల సంఖ్య	14	20	42	54	45	18	7

- 11.(ఎ) ఈ క్రింది దత్తాంశము రెండు కంపెనీలకు సంబంధించినది. పురుష, స్త్రీ సమాహాల దత్తాంశాన్ని కలిపి.

- (i) ఏ కంపెనీలో ఉద్యోగి సగటు ఉత్పాదకత ఎక్కువగా ఉందో
(ii) ఏ కంపెనీ ఉద్యోగి ఉత్పాదకత లో తక్కువ విస్తరణ ఉందో లెక్కించండి.

Productivity per employees	Company A		Company B	
	Male	Female	Male	Female
Mean	30	20	27	32
Variance	8	3	12	5
No. of Employees	40	10	20	30

..2..

లేదా

11.(బి) ఈ క్రింది దత్తాంశానికి కార్ల్ పియర్సన్ వైషమ్యగుణకం లెక్కించి ఫలితం పై వ్యాఖ్యానించండి.

తరగతి	3-7	8-12	13-17	18-22	23-27	28-32
పౌనఃప్రస్థం	108	580	175	80	32	18

12.(ఎ) ఈ క్రింది దత్తాంశం నుండి వయస్సు, ఆట అలవాట్ల మధ్య సహసంబంధాన్ని సంభావ్యతాదోషాన్ని లెక్కించి దాని విలువ పై వ్యాఖ్యానించండి.

వయస్సు	20	21	22	23	24	25
క్రమం తప్పకుండా అడేవారు	80	75	60	40	30	15

లేదా

(బి) ఈ క్రింది దత్తాంశం నుండి :

- (i) అడ్వర్టైజింగ్ ఖర్చు రూ. 100 లక్షలు ఉన్నపుడు అమ్మకాలు
(ii) అమ్మకాలు రూ.47 కోట్లు ఉన్నపుడు అడ్వర్టైజ్ మెంట్ ఖర్చు లెక్కించండి.

అమ్మకాలు (రూ. కోట్లలో)	14	16	18	20	24	30	32
అడ్వర్టైజ్ మెంట్ ఖర్చు (రూ.లక్షలలో)	52	62	65	70	76	80	78

13.(ఎ) ఈ క్రింది దత్తాంశానికి ఫిషర్ ఆదర్శసూచీ లెక్కించి అది కాల, అంశ పరివర్తన పరీక్షలనే విధంగా సంతృప్తి పరుస్తుందో చూపండి.

వస్తువు	2010		2011	
	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
A	10	40	12	45
B	11	50	11	52
C	14	30	17	30
D	8	28	10	29
E	12	15	13	20

లేదా

(బి) ఈ క్రింది దత్తాంశము ఒక చెక్కెర కర్మాగార ఉత్పత్తిని (వేల క్వింటాళ్ళలో) కి సంబంధించినది.

సంవత్సరం	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ఉత్పత్తి	77	88	94	85	91	98	90

- (i) కనిష్టవర్గాల పద్ధతిలో సరళరేఖ ప్రవృత్తి విలువలను లెక్కించండి.
(ii) పంచదార ఉత్పత్తిలో సంవత్సరం పెరుగుదల ప్రవృత్తి కనుగొనండి.

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. II-Year Examination, March / April - 2014

(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.)
and Vocational Courses)

Business Statistics

Paper - 202

Time : 3 Hours

Max: Marks : 70

حصہ - الف (5x4=20Marks)

نوٹ : کسی پانچ سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب بیس سطروں سے زائد نہ ہو۔

1. بنیادی اور ثانوی مواد
2. شماریات کی خامیوں کو بیان کیجئے۔
3. میڈین = 20.6، موڈ = 26، اوسط حسابیہ دریافت کیجئے۔
4. 50 مدت کا اوسط حسابیہ 100 ہے، تحسب کے دوران دو مدت 180 اور 90 غلطی سے 100 اور 10 لیے گئے۔ درست اوسط حسابیہ دریافت کیجئے۔
5. اگر دور گیریشن ضریب 0.8 اور 0.6 ہوں تب ہم رشتگی کے ضریب کی قدر کو دریافت کیجئے۔
6. دو سلسلوں کے متغیرات کے ضریب 75% اور 90% ہیں، ان کے معیاری انحراف بالترتیب 15 اور 18 ہیں۔ اوسط حسابیہ دریافت کیجئے۔
7. اعشاری اعداد کے استعمالات کو واضح کیجئے۔
8. Random یا غیر مسلسل متغیرات کو واضح کیجئے۔

حصہ - ب (5x10=50Marks)

نوٹ : تمام سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب چار صفحات سے زائد نہ ہو۔
(a.9) شماریات کی تعریف کیجئے اس کی وسعت اور اہمیت کو بیان کیجئے۔

یا

(b) بنیادی مواد کی جمع بندی کے مختلف طریقوں کو واضح کیجئے۔

(a.10) ذیل میں دی گئیں تفصیلات کی مدد سے میڈین اور موڈ کی تحسب کیجئے۔

نشانات کم سے کم	10	20	30	40	50	60
طلباء کی تعداد	8	23	45	65	75	80

یا

(b) ایک دی آموں کی قسم کا وزن گرامس میں ذیل میں تعدادی تقسیم ذیل میں دی گئیں ہیں، اوسط حسابیہ اور میڈین کی تحسب کیجئے۔

وزن گرامس میں	410-419	420-429	430-439	440-449	450-459	460-469	470-479
آموں کی تعداد	14	20	42	54	45	18	7

- 2 -

(a.11) ذیل میں دو کمپنیوں کے اعداد و شمار دیئے گئے ہیں۔ مرد و خواتین ملازمین کے اعداد و شمار کو ملا کر دریافت کیجئے۔

(i) کوئی کمپنی میں فی ملازم اعظم ترین پیداوار کا حامل ہے۔

(ii) کوئی کمپنی پیداوار میں اقل ترین انتشار رکھتی ہے۔

فی ملازم پیداواریت	کمپنی 'A'		کمپنی 'B'	
	مرد	خاتون	مرد	خاتون
اوسط حسابیہ	30	20	27	32
ویرینس	8	3	12	5
ملازمین کی تعداد	40	10	20	30

(b) درجہ ذیل تقسیم کے لئے کارل پیرسن کی خریدگی کا ضریب دریافت کیجئے اور نتائج پر بحث کیجئے۔

جماعت	3-7	8-12	13-17	18-22	23-27	28-32
تعداد	108	580	175	80	32	18

(a.12) درجہ ذیل میں عمر اور کھیل کی عادتوں سے متعلق اعداد و شمار کے درمیان کارل پیرسن کی ہم رشتگی کے ضریب کی تحسیب کیجئے اور Probable error کی بھی تحسیب کیجئے اور قدر پر تبصرہ کیجئے۔

عمر	20	21	22	23	24	25
مستقل کھلاڑی	80	75	60	40	30	15

(b) تخمینہ کیجئے:

(a) اشتہار کاری پر 100 لاکھ روپے خرچ پر فروخت

(b) 47 کروڑ روپے فروخت کے لئے اشتہار کاری پر خرچ

فروخت	14	16	18	20	24	30	32
اشتہار کاری پر خرچ (لاکھوں میں)	52	62	65	70	76	80	78

(a.13) درجہ ذیل اعداد و شمار کی مدد سے فیشر کا آئیڈیل انڈیکس ترتیب دیجئے اور بتائیے کہ وہ time reversal اور factor reversal ٹیسٹس کے تقاضوں کی تکمیل کرتا ہے:

اشیاء	2010		2011	
	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
A	10	40	12	45
B	11	50	11	52
C	14	30	17	30
D	8	28	10	29
E	12	15	13	20

(b) ذیل میں ایک شکر کی فیکٹری کی پیداوار (ہزار کنگلوں میں) دی گئی ہے۔

سال	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
پیداوار	77	88	94	85	91	98	90

(a) least squares کے طریقہ کے تحت ایک خط مستقیم مرتبہ کیجئے اور رجحانی قدروں کا جدول بنائیے۔

(b) سالانہ شکر کی پیداوار میں اضافہ کے رجحانی قدریں کیا ہیں۔

☆☆☆

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II - Year Examination, March / April 2014

**(Common Paper for General, Computers, Computer Applications
(Voc.) & Vocational Courses)**

Paper - 202

Business Statistics

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

विभाग - 'अ' (5x4=20 अंक)

नोट : निम्न में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

1. प्राइमरी डेटा (प्राथमिक सामग्री) बनाम (द्वितीय सामग्री) सेकेंडरी डेटा।
2. सांख्यिकी की सीमाएँ समझाइए।
3. अगर Median = 20.6 एवम् Mode=26 हो तो Mean ज्ञात करो।
4. 50 आइटम का औसत (mean) है 100. औसत की गणना करते समय दो आइटम 180 और 90 को गलती से 100 और 10 लिया गया। औसत का सही मूल्य ज्ञात कीजिए।
5. अगर दो Regression coefficients का मूल्य 0.8 और 0.6 हो तो Coefficient of correlation (सहसंबंध गुणांक) क्या होगा?
6. Coefficient of variation (विचलन गुणांक) दो सीरीज का 75% और 90% और उनके standard Deviation (मानक विचलन) क्रमशः 15 और 18 हैं तो उनके औसतों (means) की गणना कीजिए।
7. सूचकांक के उपयोग क्या हैं? समझाइए।
8. Random अथवा Irregular (अनिश्चित) परिवर्तनों (variations) को समझाइए।

विभाग - 'ब' (5x10=50 अंक)

नोट : निम्न प्रश्नों के उत्तर दीजिए। वर्णनात्मक प्रश्न के उत्तर को 4 पृष्ठों तक सीमित रखिए।

- 9.(a) सांख्यिकी को परिभाषित करते हुए इसके विस्तार और महत्व को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

- (b) प्राथमिक सामग्री (Primary Data) के संग्रहण की विभिन्न पद्धतियाँ कौन-सी हैं? समझाइए।

..2..

- 10.(a) नीचे दिए गए विवरण की सहायता से Median और Mode ज्ञात कीजिए।

Marks less than	10	20	30	40	50	60
No. of students	8	23	45	65	75	80

अथवा

- (b) एक विशेष किस्म के आम के वजन (ग्राम में) का बारम्बारिता विस्तारण नीचे दिया गया है। Arithmetic mean एवं Median ज्ञात कीजिए।

वजन (ग्राम)	410-419	420-429	430-439	440-449	450-459	460-469	470-479
आम की संख्या No. of Mangoes	14	20	42	54	45	18	7

- 11.(a) दो कंपनियों के विवरण नीचे उद्धृत हैं। पुरुष और महिला कर्मचारियों के विवरणों को संयुक्त रूप से समूह बनाते हुए निम्न मूल्यों को ज्ञात कीजिए।
 (अ) कौन सी कंपनी में प्रति कर्मचारी औसत उत्पादन क्षमता अधिक है? (Higher average productivity per employee)
 (आ) कौन सी कंपनी में उत्पादन क्षमता में न्यूनतम अपकिरण है। (smaller dispersion of the productivity)

Productivity per employees (प्रति कर्मचारी उत्पादन क्षमता)	Company A		Company B	
	पुरुष	महिलाएँ	पुरुष	महिलाएँ
औसत (Mean)	30	20	27	32
विचरण (Variance)	8	3	12	5
कर्मचारी संख्या (No. of Employees)	40	10	20	30

अथवा

- (b) Karl Pearson's Coefficient of Skewness ज्ञात कीजिए और इसके परिणाम की समीक्षा दीजिए। विवरण निम्न प्रकार से है-

Class	3-7	8-12	13-17	18-22	23-27	28-32
Frequency	108	580	175	80	32	18

- 12.(a) आयु और खेल प्रवृत्ति से संबंधित नीचे दिये गए विवरणों की सहायता से Karl Pearson's Coefficient of correlation ज्ञात कीजिए। इसके अतिरिक्त Probable error ज्ञात करके उसके आधार पर सहसंबंध गुणांक मूल्य की समीक्षा कीजिए।

Age (आयु)	20	21	22	23	24	25
Regular Players (नियमित खेलने वाले)	80	75	60	40	30	15

..3..

अथवा

12. (b) अनुमान लगाइए

- (अ) अनुमानित विक्रय, अगर विज्ञापन खर्च 100 लाख रुपये है एवं
(आ) अनुमानित विज्ञापन खर्च अगर विक्रय 47 करोड़ हों। विवरण निम्न प्रकार हैं-

विक्रय (करोड़ रुपयों में) (Sales)	14	16	18	20	24	30	32
विज्ञापन खर्च (लाख रु.) (Adv., Exp.,)	52	62	65	70	76	80	78

13.(a) निम्न विवरणों की सहायता से फिशर का आदर्श सूचकांक (Fisher's Ideal Index) बनाइए और सिद्ध कीजिए कि यह Time Reversal Test और Factor Reversal Test दोनों को पूरा करता है।

वस्तुएँ	2010		2011	
	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
A	10	40	12	45
B	11	50	11	52
C	14	30	17	30
D	8	28	10	29
E	12	15	13	20

अथवा

(b) एक शक्कर फैक्टरी के उत्पादन (हजार क्विन्टल में) से संबंधित विवरण नीचे दिया गया है-

Year (वर्ष)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Production (उत्पादन)	77	88	94	85	91	98	90

- (अ) Least squares पद्धति से एक straight line Trend बनाइए व Trend values को तालिकाबद्ध कीजिए।
(आ) शक्कर के उत्पादन में मासिक ट्रेंड वेल्यु वृद्धि कितनी है?

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II -Year Examination, March / April 2014

(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) & Vocational : Tax Procedure)

Paper – 203: Financial Services – Banking and Insurance

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

PART – A (5 x 4 = 20 Marks)

Note : Answer any **five** of the following questions in not exceeding 20 lines each.

- 1 Primary market
- 2 Micro finance
- 3 Cheque
- 4 Merchant banker
- 5 Surrender value
- 6 Venture capital
- 7 Factoring
- 8 IRDA objectives

PART – B (5 x 10 = 50 Marks)

Note : Answer the following questions in not exceeding four pages each.

- 9 (a) What is meant by Financial services? Explain their features and give some examples of financial services.
- OR**
- (b) Explain the meaning of Insurance business and also discuss various principles of Insurance.
- 10 (a) Explain various Banking systems and also discuss relative merits and demerits of Unit Banking and Branch Banking.
- OR**
- (b) Explain the functions and performance of NABARD.
- 11 (a) Explain the rights, duties and obligations of Payee Banker.
- OR**
- (b) Draw a specimen of promissory note. Bills of exchange and a cheque and discuss the differences between them.
- 12 (a) Explain the characteristics and structure of Indian Money Market.
- OR**
- (b) Give the definition and explain the functions of a stock exchange.
- 13 (a) Explain the procedure for issuing Life Insurance policy.
- OR**
- (b) What is Fire Insurance policy? Explain its scope and types.

FACULTY OF COMMERCE

**B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) &
Vocational : Tax Procedure)**

**Paper – 203
Financial Services – Banking and Insurance**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

భాగము - ఎ (5 x 4 = 20)

సూచన : ఈ క్రింది వాటిలో ఏవైనా ఐదంటికి 20 వాక్యాలను మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి.

1. ప్రాథమిక మార్కెట్
2. సూక్ష్మ ఆర్థిక సహాయం
3. చెక్కు
4. మర్చెంట్ బ్యాంకరు
5. వదులు కోలువిలువ
6. వెంచర్ మూలధనం
7. ఫాక్టరింగ్
8. IRDA ధ్యేయలు

భాగము - బి (5 x 10 = 50)

సూచన : క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్కదానికి నాలుగు పేజీలకు మించకుండా సమాధానం వ్రాయండి.

9.(ఎ) ఆర్థిక రేవలనగానేమి ? వాటి లక్షణాలు తెలిపి, ఆ సేవలకుకొన్ని ఉదాహరణలివ్వండి.

లేదా

(బి) బీమావ్యాపార అర్థాన్ని వివరించి, వివిధ బీమా సూత్రాలను చర్చించండి.

10.(ఎ) వివిధ బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థలను వివరించి, యూనిట్ బ్యాంకింగ్, బ్రాంచి బ్యాంకింగ్ల సాపేక్ష గుణ దోషాలు చర్చించండి.

లేదా

(బి) NABARD విధులు, పనితీరు వివరించండి.

11.(ఎ) చెల్లింపు పొందవలసిన బ్యాంకరు హక్కులు, విధులు, కర్తవ్యాలను వివరించండి.

లేదా

(బి) ప్రామిసరీ నోటు, వినిమయ, బిల్లు, చెక్కు నమూనాలు చూపి వాటి మధ్యతేడాలు వివరించండి.

12.(ఎ) భారత ద్రవ్య మార్కెట్ లక్షణాలు, స్వరూపం వివరించండి.

లేదా

(బి) స్టాక్ ఎక్స్చేంజె నిర్వచనం, విధులు వివరించండి.

13.(ఎ) జీవిత బీమా పాలసీ జారీ విధానం వివరించండి.

లేదా

(బి) అగ్ని బీమా పాలసీ అనగానేమి ? దాని పరిధి, రకాలు వివరించండి.

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. II-Year Examination, March / April - 2014

(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.)
and Vocational Courses)

Financial Services - Banking and Insurance

Paper - 203

Time : 3 Hours

Max: Marks : 70

حصہ۔ الف (5x4=20Marks)

نوٹ : کسی پانچ سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب میں سطروں سے زائد نہ ہو۔

1. ابتدائی بازار (Primary Market)

2. جزوی مالیہ

3. چیک

4. مرچنٹ بنکر

5. سرینڈر ویلیو

6. ڈیپوزس کیپٹل

7. فیکٹرینگ

8. IRDA کے مقاصد

حصہ۔ ب (5x10=50Marks)

نوٹ : تمام سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب چار صفحات سے زائد نہ ہو۔

9. (a) مالیاتی خدمات کا آپ کیا مطلب لیتے ہیں، ان کے خدوخال بیان کیجئے اور مالیاتی خدمات کی چند مثالیں دیجئے۔

یا

10. (b) بیمہ کے کاروبار کے مفہوم کو بیان کیجئے اور بیمہ کے مختلف اصولوں کو بیان کیجئے۔

10. (a) مختلف بینکنگ سسٹمز کو واضح کیجئے اور یونٹ اور برانچ بینکنگ کے فائدے اور نقصانات پر بحث کیجئے۔

یا

11. (b) NABARD کے افعال اور کارکردگی کو بیان کیجئے۔

11. (a) Payee Banker کے حقوق، فرائض اور ذمہ داریوں کو واضح کیجئے۔

یا

12. (b) پرامیسری نوٹ، بل آف ایکسیپنچ اور چیک کا نمونہ تحریر کیجئے اور ان کے درمیان فرق پر بحث کیجئے۔

12. (a) ہندوستانی زر کے بازار کی ساخت اور خصوصیات کو واضح کیجئے۔

یا

13. (b) اسٹاک ایکسیپنچ کا مفہوم، تعریف اور افعال بیان کیجئے۔

13. (a) زندگی بیمہ پالیسی کی اجرائی کے طریقہ کار کو واضح کیجئے۔

یا

13. (b) آتش بیمہ پالیسی کیا ہے اس کی وسعت بیان کیجئے اور اس کی قسمیں بیان کیجئے۔

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications
(Voc.) & Vocational : Tax Procedure)

Paper - 203
Financial Services - Banking and Insurance

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

विभाग - 'अ' (5x4=20 अंक)

नोट : किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक उत्तर को 20 पंक्तियों तक सीमित रखें।

1. प्राइमरी मार्केट
2. सूक्ष्म वित्तीय सहायता
3. चेक (Cheque)
4. मर्चेन्ट बैंकर
5. सरेंडर वेल्यु
6. साहसिक (Venture) पूंजी
7. विखंडन (factoring)
8. IRDA के उद्देश्य

विभाग - 'ब' (5x10=50 अंक)

नोट : निम्न प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक उत्तर को 4 पृष्ठों तक सीमित रखें।

- 9.(a) वित्तीय सेवाएँ क्या हैं? इन सेवाओं के लक्षणों को समझाइए एवं वित्तीय सेवाओं के कुछ उदाहरण प्रस्तुत कीजिए।

अथवा

- (b) बीमा व्यवसाय के अर्थ को समझाइए एवं बीमा के विभिन्न उद्देश्यों की व्याख्या कीजिए।
- 10.(a) बैंकिंग की विभिन्न पद्धतियों को समझाइए। यूनिट बैंकिंग और ब्रांच बैंकिंग से संबंधित गुण-दोषों की विवेचना कीजिए।

अथवा

- (b) NABARD के कार्यों और कार्य-संपादन को विस्तार से लिखिए।

..2..

- 11.(a) अदाता (Payee) बैंकर के अधिकार, कर्तव्य और दायित्व क्या है? विस्तार से लिखिए।

अथवा

- (b) एक 'प्रॉमिसरी नोट', निर्गम योग्य 'बिल' एवं 'चेक' का रेखा चित्र बनाइए और इनके अंतर को समझाइए।

- 12.(a) भारतीय मुद्रा मार्केट की संरचना और लक्षणों को विस्तार से समझाइए।

अथवा

- (b) एक स्कंध विपणि (स्टॉक एक्सचेंज) की परिभाषा दीजिए। इसका क्या अर्थ है? और इसके कार्यों को विस्तार से लिखिए।

- 13.(a) एक आजीवन बीमा पॉलिसी को कैसे जारी किया जाता है? इसकी प्रविधि को विस्तार से समझाइए।

अथवा

- (b) अग्नि बीमा पॉलिसी क्या है? इसके परिमाण (scope) को समझाइए। विभिन्न अग्नि बीमा पॉलिसियों को विस्तार से समझाइए।

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. II – Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.)
and Vocational : Adverting & Foreign Trade)

Paper – 204: Taxation

Time: 3 Hours

Max.Marks: 70

PART – A (5 x 4 = 20 Marks)

Note: Answer any five of the following questions in not exceeding 20 lines each.

- 1 Gross Total Income.
- 2 Partly Agricultural Income.
- 3 Compute Taxable House Rent Allowance from the following information:
 - i) Basic Pay Rs. 60,000 p.m.
 - ii) Dearness Allowance 80% of Basic pay
 - iii) House Rent Allowance 30% of basic pay and rent paid to accommodation in Delhi Rs. 30,000 p.m.
- 4 Sudhir purchased an open plot in Hyderabad on 1-1-2012 for Rs. 20,00,000 and paid Rs. 20,000 for its registration. He sold it for Rs. 25,00,000 on 1-1-2013 and paid brokerage Rs. 20,000. Compute capital gains.
- 5 Compute total income from the following information
 - i) Income from salary Rs. 5,00,000
 - ii) Loss from self occupied house Rs. 20,000
 - iii) Short term capital gains Rs. 25,000
 - iv) Long term capital loss Rs. 50,000
 - v) Qualified savings U/S 80C Rs. 70,000
- 6 Advalorem duty
- 7 Co-ownership
- 8 Block of assets

PART – B (5 x 10 = 50 Marks)

Note: Answer the following using internal choice in not more than three pages each.

- 9 (a) Explain the provisions relating to determination of residential status of an Individual.

OR

 (b) Explain exempted assets under Wealth Tax Act.
- 10 (a) Mr. Govinda Reddy is working in department of Education in Andhra Pradesh Government and he is getting Basic Pay Rs. 24,000 p.m., Dearness Allowance Rs. 15,000 p.m., Children Hostel Allowance Rs. 2,000 p.m. towards 2 children. He is provided rent free accommodation in Hyderabad and its rental value fixed by government as Rs. 5000 p.m. but its Fair Market Value Rs. 72,000 p.a. He is getting entertainment allowance Rs. 5000 p.m. He is also provided a small motor car for office and personal use and its expenses are paid by employer. He is given medical reimbursement of Rs. 50,000 spent in unrecognized hospital by employer. He paid professional tax Rs. 200 p.m. Compute Income from salary.

OR

 (b) Compute Income from House property of Ashok from the following information:

i) Municipal Rental Value	Rs. 7,00,000 p.a.
ii) Fair Rental Value	Rs. 6,50,000 p.a.
iii) Standard Rental Value	Rs. 7,25,000 p.a.
iv) Actual Rental Value	Rs. 7,80,000 p.a.
v) Vacancy 2 months	
vi) Municipal Taxes Rs. 25,000	
vii) Interest on House Loan Rs. 1,50,000	

- 11 (a) Compute Income from Business of Madhu from the information given below:

Profit and Loss Account			
Dr.		Cr.	
To salaries	50,000	By gross profit	2,50,000
To general expenses	60,000	By rents from house property	50,000
To R.B.D.	10,000	By discounts	10,000
To donations	15,000	By bank interest	15,000
To IT reserve	25,000	By dividends	25,000
To sales tax	5000		
To depreciation	12,000		
To drawings	8000		
To Interest on capital	10,000		
To net profit	1,55,000		
	3,50,000		3,50,000

Other Information:

- i) Actual bad debts Rs. 2000
- ii) Depreciation allowed Rs. 5000
- iii) General expenses include domestic expenses of proprietor Rs. 12,000.

OR

- (b) Mr. Sudhakar sold his residential house on 1-1-2013 for Rs. 15,00,000. It was purchased for Rs. 2,00,000 in 1989-90. Selling expenses paid Rs. 50,000. After selling the house, within one month, he spent Rs. 2,00,000 on purchasing a land and started construction. He spent Rs. 3,00,000 for construction before 31-3-2013 and he deposited Rs. 2,00,000 in nationalised bank under capital gain scheme before filing returns. Compute capital gains if CII for 2012-13 is 852 and for 1989-90 is 172.

- 12 (a) Compute Total Income and Tax liability of Ashok from the following information

- i) Income from Salary Rs. 4,50,000
- ii) Loss from self occupied house Rs. 25,000
- iii) Profits from non-speculation business Rs. 2,50,000
- iv) Long term capital gains Rs. 30,000
- v) Short term capital loss Rs. 15,000
- vi) Income from other sources Rs. 75,000
- vii) Life Insurance paid Rs. 50,000 and Health Insurance paid Rs. 5000
- viii) He donated to P.M. National Relief Fund Rs. 15,000

OR

- (b) Explain the provisions of set off of losses under Income Tax Act 1961.

- 13 (a) Explain the procedure to be followed by the exporter in export of goods.

OR

- (b) Define VAT and explain its objectives.

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. II – Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.)
and Vocational : Adverting & Foreign Trade)

Paper – 204 : Taxation

Time: 3 Hours

Max.Marks: 70

భాగము - ఎ (5 x 4 = 20)

సూచన : క్రింది వాటిలో ఏదైనా ఐదంటికి 20 వాక్యాలను మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి.

1. స్థూల మొత్తము ఆదాయము
2. పాక్షిక వ్యవసాయ ఆదాయము
3. దిగువ వివరాల నుండి పన్ను విధించదగు ఇంటి అద్దె భత్యాన్ని లెక్కించండి.
 (i) మూలవేతనము రూ 60,000 నెలకు
 (ii) కరువు భత్యము మూలవేతనములో 80%
 (iii) ఇంటి అద్దె భత్యము మూలవేతనము లో 30% మరియు డిల్లీ నగరములో గృహానికై చెల్లించుచున్న అద్దె రూ 30,000 నెలకు
4. 1.1.2012 న సుధీర్ షాదరాబాద్ లో ఖాళీస్థలాన్ని రూ 20,00,000 లకు కొని, దాని రిజిస్ట్రేషన్ కై రూ 20,000 చెల్లించెను 1.1.2013న ఆ స్థలాన్ని రూ 25,00,000 లకు అమ్మి, బ్రోకరు కు రూ 20,000 చెల్లించెను మూలధన లాభాన్ని లెక్కించండి.
5. దిగువ వివరాల నుండి మొత్తము ఆదాయాన్ని లెక్కించండి.
 (i) జీతము నుండి ఆదాయము రూ 5,00,000
 (ii) స్వంత నివాసము నుండి నష్టము రూ 20,000
 (iii) స్వల్ప కాలిక మూలధన లాభాలు రూ 25,000
 (iv) దీర్ఘకాలిక మూలధన నష్టాలు రూ 50,000
 (v) సెక్షన్ 80 C క్రింద అర్హత గల పొదుపు మొత్తము రూ 70,000
6. విలువ ఆధారిత పన్ను (Advalorem Duty)
7. సహమాజమాన్యము
8. ఆస్తుల సముదాయము

భాగము - బి (5 x 10 = 50)

సూచన : క్రింది ప్రశ్నలకు మూడు పేజీలకు మించకుండా జవాబు వ్రాయండి.

- 9.(ఎ) విడివ్యక్తి యొక్క నివాస ప్రతిపత్తి నిర్ణయించుటకు గల నిబంధనలు వివరించండి.

లేదా

- (బి) సంపద పన్ను చట్టము క్రింద మినహాయింపుగల ఆస్తులను వివరించండి.

- 10.(ఎ) గోవింద రెడ్డి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వములోని విద్యాశాఖలో పని చేయుచున్నాడు. అతని మూలవేతనము నెలకు రూ 24,000; కరువు భత్యము నెలకు రూ 15000; పిల్లల హాస్టల్ భత్యము నెలకు రూ 2000 ఇద్దరి పిల్లలకోరకు. షాదరాబాద్ ఇతనికి ఉచిత వసతిని ఏర్పాటుచేయడమైనది. దాని అద్దెగా ప్రభుత్వము నెలకు రూ 5000 లుగా నిర్ణయించినది కాని దాని సమంజసమైన అద్దె విలువ రూ 72000 సంవత్సరానికి. వినోద భత్యముగా రూ 5000లు నెలకు పొందుచున్నాడు. ఇతని ఆఫీసు మరియు వ్యక్తిగత అవసరాలకై చిన్న మోటారు కారును అందజేసి దాని ఖర్చులన్నీ యజమాని చెల్లించుచున్నాడు. గుర్తింపు పొందని హాస్పిటల్ నందు ఖర్చు చేయబడిన మొత్తము రూ 50,000లు యజమాని తిరిగి చెల్లించెను. ఇతను చెల్లించిన వృత్తి పన్ను నెలకు రూ 200 జీతము నుండి ఆదాయము లెక్కించండి.

..2..

లేదా

10.(బి) దిగువ వివరాల నుండి అశోక్ యొక్క గృహస్థి నుండి ఆదాయము లెక్కించండి.

- (i) పురపాలక అద్దె విలువ సంవత్సరానికి రూ 7,00,000
- (ii) సమంజసైన అద్దె విలువ సంవత్సరానికి రూ 6,50,000
- (iii) ప్రామాణిక అద్దె విలువ సంవత్సరానికి రూ 7,25,000
- (iv) వాస్తవానికి అద్దె విలువ సంవత్సరానికి రూ 7,80,000
- (v) ఖాళీగా ఉన్న కాలము 2 నెలలు
- (vi) పురపాలక పన్నులు రూ 25,000
- (vii) ఇంటి నిర్మాణ ఋణము పై వడ్డీ రూ 1,50,000

11.(ఎ) దిగువ వివరాల నుండి మధు యొక్క వ్యాపారము నుండి ఆదాయమును లెక్కించండి.

లాభనష్టాల ఖాతా

To జీతాలు	50,000	By స్థూల లాభము	2,50,000
To సాధారణ ఖర్చులు	60,000	By గృహస్థి నుండి అద్దెలు	50,000
To రానిబాకీలు నిధి	10,000	By డిస్కౌంట్స్	10,000
To విరాళాలు	15,000	By బాంకు వడ్డీ	15,000
To ఆదాయపు పన్ను రిజర్వు	25,000	By డివిడెండ్స్	25,000
To అమ్మకము పన్ను	5000		
To తరుగుదల	12,000		
To స్వంత వాడకాలు	8000		
To మూసధన పై వడ్డీ	10,000		
To నికరలాభము	1,55,000		
	3,50,000		3,50,000

ఇతర సమాచారము:

- (1) వాస్తవానికి రాని బాకీలు రూ 2000
- (2) అనుమతించిన తరుగుదల రూ 5000
- (3) సాధారణ ఖర్చులలో రూ 12000 లు యజమాని కుటుంబపు ఖర్చులు కలిసి ఉన్నది

లేదా

(బి) సుధాకర్ 1.1.2013న తన నివాస గృహాన్ని రూ 15,00,000 లకు అమ్మినాడు. ఆ గృహాన్ని 1989-90 లో రూ 2,00,000 లకు కొన్నాడు అమ్మకపు ఖర్చులు గా రూ 50,000 చెల్లించెను. గృహాన్ని అమ్మిన తర్వాత ఒక నెలకాలము లో రూ 2,00,000 లు ఖర్చు చేసి స్థలాన్ని కొని, ఇంటి నిర్మాణము మొదలు పెట్టినాడు. 31.3.2013 వరకు నిర్మాణానికై రూ 3,00,000 ఖర్చు చేసి రిటర్న్ దాఖలు చేయు సమయము వరకు రూ 2,00,000 లను మూలధన లాభాల పథకము క్రింద జాతీయము చేయబడిన బాంకులో డిపాజిట్ చేసినాడు. 2012-13 సంవత్సరానికి ద్రవ్యోల్బణ సూచీ 852 మరియు 1989-90 నుకు 172 అయినచో మూలధన లాభాలను లెక్కించండి.

..3..

12.(ఎ) దిగువ వివరాల నుండి అశోక్ యొక్క మొత్తము ఆదాయాన్ని మరియు పన్ను బాధ్యతను

లెక్కించండి.

- (i) జీతము నుండి ఆదాయము రూ 4,50,000
- (ii) స్వంత నివాసగృహము నుండి నష్టము రూ 25,000
- (iii) అంచనాకాని వ్యాపారము నుండి లాభాలు రూ 2,50,000
- (iv) దీర్ఘకాలిక మూలధన లాభాలు రూ 30,000
- (v) స్వల్పకాలిక మూలధన నష్టాలు రూ 15,000
- (vi) ఇతర వనరుల నుండి ఆదాయాలు రూ 75,000
- (vii) జీవిత భీమా ప్రీమియము రూ 50,000 లు మరియు ఆరోగ్య భీమా ప్రీమియము రూ 5000 లు చెల్లించెను.
- (viii) ప్రధాన మంత్రి జాతీయ సహాయ నిధికి రూ 15,000 విరాళము అందజేసినాడు
లేదా

(బి) ఆదాయపు పన్ను చట్టము 1961 క్రింద నష్టాల భర్తీకి సంబంధించిన నిబంధనలు వివరించండి.

13.(ఎ) ఎగుమతి దారు వస్తువుల ఎగుమతి చేయుటలో అనుసరించవలసిన విధానాన్ని వివరించండి.

లేదా

(బి) వ్యాట్ అనగానేమి మరియు దాని ఉద్దేశ్యాలను వివరించండి.

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. II-Year Examination, March / April - 2014

(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.)
and Vocational : Advertising and Foreign Trade)

Taxation

Paper - 204

Time : 3 Hours

Max: Marks : 70

حصہ - الف (5x4=20Marks)

نوٹ : کسی پانچ سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب بیس سطروں سے زائد نہ ہو۔

1. خام مجموعی آمدنی
2. جزوی زرعی آمدنی
3. درجہ ذیل معلومات کی مدد سے قابل ٹیکس مکانی کرایہ بھتہ کی تحسیب کیجئے۔
(i) بنیادی یافت 60,000 روپے ماہانہ
(ii) مہنگائی بھتہ بنیادی یافت کا 80%
(iii) مکانی کرایہ بھتہ بنیادی یافت کا 30% اور دہلی میں ادا کردہ کرایہ 30,000 روپے ماہانہ
4. 1-1-2012 کو سدھیر نے حیدرآباد میں ایک پلاٹ 20,00,000 روپے میں خریدا اور اس کے رجسٹریشن کے لئے 20,000 روپے ادا کئے۔ اس نے 1-1-2013 کو 25,00,000 روپے میں فروخت کیا اور دلالی کے اخراجات کے طور پر 20,000 روپے ادا کئے۔ اصل منافع کی تحسیب کیجئے۔
5. درجہ ذیل معلومات کی مدد سے مجموعی آمدنی کی تحسیب کیجئے۔
(i) تنخواہ سے آمدنی 5,00,000 روپے
(ii) شخص رہائشی مکان سے نقصان 20,000 روپے
(iii) مختصر مدتی اصل منافع 25,000 روپے
(iv) طویل مدتی اصل نقصان 50,000 روپے
(v) کو ایف ایف بی جت، دفعہ C 80 کے تحت 70,000 روپے
6. Advalorem Duty
7. شریک ملکیت
8. اثاثہ جات کا بلاک

حصہ - ب (5x10=50Marks)

نوٹ : تمام سوالات کے جواب دیجئے۔ ہر جواب چار صفحات سے زائد نہ ہو۔

(a.9) ایک فرد کے رہائشی رتبہ کے تعین سے متعلق گنجائشوں کو واضح کیجئے۔

(b) دولت ٹیکس قانون کے تحت مستثنیٰ اثاثوں کو واضح کیجئے۔

(a.10) مسٹر گویندریڈی حکومت آندھرا پردیش کے محکمہ تعلیم میں ملازم ہیں اور ان کی بنیادی یافت 24,000 روپے ماہانہ، مہنگائی بھتہ 15,000 روپے ماہانہ، دو بچوں کے لئے ماہانہ 2,000 روپے، ہاسٹل کا بھتہ، انھیں حیدرآباد میں مفت کرایہ رہائش کی فراہمی اور حکومت کی جانب سے طے شدہ کرایہ ماہانہ 5000 روپے لیکن اس کی موزوں ترین بازاری قدر 72,000 روپے سالانہ ہے۔ وہ تفریحی بھتہ 5000 روپے ماہانہ ملتا ہے۔ انھیں آفیس اور شخصی استعمال کے لئے چھوٹی کار فراہم کی گئی اور اس کے مصارف آجرا ادا کرتا ہے۔ انھیں غیر مسلمہ دواخانے میں خرچ شدہ رقم کے لئے طبی باز ادائیگی آجر کی جانب سے عمل میں آئی۔ 50,000 روپے وہ پیشہ وارانہ ٹیکس 200 روپے ماہانہ ادا کرتے ہیں۔

یا

(b) اشوک مکانی جائیداد کے کرایہ سے ہونے والی آمدنی کی تحسیب درج ذیل معلومات کی مدد سے کیجئے۔

- (i) بلدی کرایہ قدر 7,00,000 روپے
- (ii) موزوں ترین قدر 6,50,000 روپے
- (iii) معیاری کرایہ قدر 7,25,000 روپے
- (iv) حقیقی کرایہ قدر 7,80,000 روپے
- (v) خالی مکان مدت 2 ماہ
- (vi) بلدی محصول 25,000 روپے
- (vii) ہاوز لون پر سود 1,50,000 روپے

(a.11) مدھوکی کاروبار سے آمدنی درج ذیل معلومات کی مدد سے کیجئے۔

Dr		نفع و نقصان کھاتہ		Cr	
تفصیلات		روپے	تفصیلا	روپے	
To	مشاہیرے	50,000	By	خام نفع	2,50,000
To	عام مصارف	60,000	By	مکانی کرایہ	50,000
To	ڈوبے قرضوں کیلئے ذخیرہ	10,000	By	چھوٹ	10,000
To	چندے	15,000	By	بنک سود	15,000
To	I.T کیلئے ذخیرہ	25,000	By	ڈیوڈینڈز	25,000
To	سیلز ٹیکس	5,000			
To	فرسودگی	12,000			
To	ڈرائیٹنگس	8,000			
To	سرمایہ پر سود	10,000			
To	خالص نفع	1,55,000			
		<u>3,50,000</u>			<u>3,50,000</u>

دیگر معلومات:

- (i) حقیقی ڈوبے قرض 2,000 روپے
- (ii) فرسودگی عاید کردہ 5,000 روپے
- (iii) عام مصارف میں گھریلو مصارف آجر کے 12,000 روپے شامل ہیں۔

یا

(b) 1-1-2013 کو مسٹر سدھا کرنے اپنا مکان 15,00,000 روپے میں فروخت کیا۔ اس کو 1989-90 میں 2,00,000 روپے میں فروخت کیا۔ فروخت کے مصارف 50,000 روپے ادا کئے۔ گھر کی فروخت کے اندرون ایک ماہ اس نے ایک اراضی 2,00,000 روپے میں خرید کر تعمیر کا آغاز کیا۔ اس نے 31-3-2013 سے قبل تعمیر پر 3,00,000 روپے صرف کیے اور 2,00,000 روپے ایک قومیائے بنک میں ڈپازٹ کئے۔ یہ ڈپازٹ کیپٹل گین اسکیم کے تحت ریٹرنس کی فائیونگ سے قبل کیا گیا۔ اصل منافع معلوم کیجئے جبکہ 2012-13 کیلئے 852 اور 1989-90 کیلئے CII 172 ہو۔

(a.12) درج ذیل معلومات کی مدد سے مجموعی آمدنی اور ٹیکس کی ذمہ داری کی تحسیب کیجئے۔

- (i) تنخواہ سے آمدنی 4,50,000 روپے
- (ii) شخصی مقبوضہ مکان سے نقصان 25,000 روپے
- (iii) غیر ذخیرہ کاری کاروبار سے نفع 2,50,000 روپے
- (iv) طویل مدتی اصل منافع 30,000 روپے
- (v) مختصر مدتی اصل نقصان 15,000 روپے
- (vi) دیگر ذرائعوں سے آمدنی 75,000 روپے
- (vii) زندگی بیمہ ادا کیا گیا 50,000 روپے اور صحت بیمہ پر ادائیگی 5000 روپے
- (viii) اس نے پی ایم ریلیف فنڈ میں چندہ دیا 15,000 روپے

یا

(b) قانون انکم ٹیکس 1961 کے تحت نقصانات کی برآیندگی کے لئے گنجائشوں کو واضح کیجئے۔

(a.13) ایک برآمد کنندے کی جانب سے اپنائے جانے والے طریقے کو مال کی برآمد کے لئے واضح کیجئے۔

یا

(b) VAT کی تعریف کیجئے اور اس کے مقاصد بیان کیجئے۔

☆☆☆

FACULTY OF COMMERCE

B. Com. II -Year Examination, March / April 2014

Paper - 204

TAXATION

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

विभाग - 'अ' (5x4=20 अंक)

नोट : निम्न में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। वर्णनात्मक प्रश्नों के उत्तर को 20 पंक्तियों तक सीमित रखें।

1. सकल आमदनी (Gross Total Income)
2. आंशिक खेतीहर आमदनी (partly agricultural income)
3. निम्न जानकारी के आधार पर कर योग्य मकान किराया भत्ता (Taxable HRA) ज्ञात कीजिए।
(अ) मूल वेतन (Basic pay) रु.60,000 p.m.
(आ) महंगाई भत्ता (D.A) मूल वेतन का 80%
(इ) मकान किराया भत्ता (HRA) मूल वेतन का 30% दिल्ली में आवास के लिए अदा किया गया किराया है रु.30,000 p.m.
4. सुधीर ने हैदराबाद में दिनांक 1.1.2012 को एक खुली जमीन (plot) को रु.20,00,000 में खरीदा। इसके लिए उन्होंने रु.20,000 रजिस्ट्रेशन के खर्च किए। दिनांक 1.1.2013 को उन्होंने यह जमीन रु.25,00,000 में बेच दी और रु.20,000 ब्रोकरेज के दिए। पूंजीगत लाभ (capital gains) की गणना कीजिए।
5. निम्न जानकारी के आधार पर कुल आय (Total Income) का निर्धारण कीजिए।
(अ) वेतन से प्राप्त आय (Income from salary) रु.5,00,000
(आ) स्वयं के आवासीय भवन से हानि (loss from self occupied house) रु.20,000
(इ) अल्पावधि पूंजीगत लाभ (short term capital gain) रु.25,000
(ई) दीर्घावधि पूंजीगत हानि (long term capital loss) रु.50,000
(उ) u/s 80C क्वालिफाइड सेविंग्स रु.70,000
6. एडवलोरम ड्यूटी (Advaloram duty)
7. सह स्वामित्व (Co-ownership)
8. एसेट्स का ब्लॉक (Block of assets)

विभाग - 'ब' (5x10=50 अंक)

नोट : निम्न प्रश्नों के उत्तर दीजिए। वर्णनात्मक प्रश्न के उत्तर को 3 पृष्ठों तक सीमित रखें।

- 9.(a) एक व्यक्ति (Individual) की आवासीय अवस्था (Residential status) के निर्धारण से संबंधित प्रावधानों को विस्तार से लिखिए।

अथवा

- (b) संपत्ति कर अधिनियम (wealth Tax act) के अंतर्गत कौन-सी संपत्तियाँ कर मुक्त हैं (Exempted from tax)
- 10.(a) मि.गोविंद रेड्डी आंध्र प्रदेश सरकार के शिक्षा विभाग में कार्यरत हैं। उनको प्राप्त होने वाला बेसिक वेतन रु.24,000 pm, महंगाई भत्ता (D.A) रु.15,000 pm, बच्चों का हॉस्टेल एलावेस रु.2,000 pm, दो बच्चों के लिए। उन्हें हैदराबाद में एक किराया मुक्त आवास उपलब्ध कराया गया है जिसका किराया सरकार के द्वारा निर्धारित है रु.5,000 pm. जबकि इसकी FMV रु.72,000 pa है। उन्हें मनोरंजन भत्ता (Entertainment allowance) रु.5,000 pm दिया जाता है। उन्हें एक छोटी मोटर कार दी गई है जिसका वे ऑफिस और निजी दोनों कामों के लिए प्रयोग करते हैं। इस कार से संबंधित सारे खर्च उनका एम्पलायर वहन करता है। उन्हें रु.50,000 मेडीकल रिइम्बर्समेंट के अपने एम्पलायर से प्राप्त हुए जो उन्होंने एक अनरिकोगनाइस्ड हॉस्पिटल में खर्च किए थे। उन्होंने रु.200 pm प्रोफेशनल टैक्स के भरे। उनको 'वेतन' से प्राप्त होने वाली आय का निर्धारण कीजिए।

अथवा

- (b) निम्न जानकारी की सहायता से अशोक को घर संपत्तियों (House property) से प्राप्त होने वाली आय की गणना कीजिए।

(अ) म्युनिसिपल रेन्टल वेल्यू (MRV)	रु.7,00,000 p.a
(आ) फेयर रेन्टल वेल्यू (FRV)	रु.6,50,000 p.a
(इ) स्टैंडर्ड रेन्टल वेल्यू (SRV)	रु.7,25,000 p.a
(ई) एक्च्युअल रेंटल वेल्यू (ARV)	रु.7,80,000 p.a
(उ) वेकेन्सी 2 महीने	
(ऊ) म्युनिसिपल टैक्स	रु. 25,000
(ए) गृह-ऋण पर ब्याज	रु.1,50,000

..3..

- 11.(a) निम्न जानकारी के आधार पर मधु को व्यवसाय से प्राप्त होने वाली आय की गणना कीजिए।

लाभ-हानि (P & A/c)

Dr.			Cr.
To वेतन	50,000	By सकल लाभ (G.P)	2,50,000
To जनरल खर्च	60,000	By मकान संपत्तियों से प्राप्त किराया	50,000
To R.B.D.	10,000	By डिस्काउंट	10,000
To डोनेशन्स (दान)	15,000	By बैंक ब्याज	15,000
To IT रिजर्व	25,000	By डिविडेंड्स	25,000
To सेल्स टैक्स	5000		
To डिप्रिशिएशन	12,000		
To निजी खर्च drawings)	8000		
To पूंजी पर ब्याज	10,000		
To शुद्ध लाभ (N.P)	1,55,000		
	3,50,000		3,50,000

अन्य जानकारियाँ :

- वास्तविक डूबत ऋण (B.D/s) रु.2,000
- डिप्रिशियेशन घटाने योग्य रु.5,000
- जनरल खर्च में प्रोपराईटर के निजी खर्च के रु.12,000 सम्मिलित हैं।

अथवा

- (b) मि.सुधाकर ने स्वयं का आवासीय घर दिनांक : 1.1.2013 को रु.15,00,000 में बेचा जिसे उन्होंने वर्ष 1989-90 में रु.2,00,000 में खरीदा था। विक्रय खर्च अदा किए गए रु.50,000। घर बेचने के एक माह पश्चात् उन्होंने रु.2,00,000 में एक जमीन खरीदी और उस पर निर्माण कार्य शुरू कर दिया। उन्होंने निर्माण कार्य के लिए 31.3.2013 से पहले ही रु.3,00,000 खर्च किए और उन्होंने रु.2,00,000 नेशनलाइज्ड बैंक में कैपिटल गैस स्कीम में जमा कराए। यह सब उन्होंने अपना आयकर रिटर्न भरने से पहले किया। पूंजीगत लाभ की गणना कीजिए अगर CII वर्ष 2012-13 के लिए 852 और वर्ष 1989-90 के लिए 172 हो।

12.(a) निम्न जानकारी के आधार पर अशोक की कुल आय (Total Income) और कर देयता (Tax liability) ज्ञात कीजिए।

- (अ) वेतन से प्राप्त आय (Income from salary) ₹.4,50,000
- (आ) स्वयं के आवास से हानि (Loss from self occupied house) ₹.25,000
- (इ) नान स्पेक्युलेटिव बिजनेस से प्राप्त लाभ ₹.2,50,000
- (ई) दीर्घावधि पूंजीगत लाभ (LTCG) ₹.30,000
- (उ) अल्पावधि पूंजीगत हानि (STGL) ₹.15,000
- (ऊ) अन्य स्रोतों से प्राप्त आय (Income from other sources) ₹.75,000
- (ए) जीवन बीमा अदा किया गया ₹.50,000 एवं स्वास्थ्य बीमा के लिए दिया ₹.5,000
- (ऐ) उन्होंने प्रधानमंत्री नेशनल रिलीफ फण्ड में अनुदान दिया ₹.15,000

अथवा

(b) भारतीय आयकर अधिनियम 1961 के अंतर्गत नुकसान की घटोतरी (Set off the losses) से संबंधित प्रावधान क्या है? विस्तार से लिखिए।

13.(a) एक निर्यातकर्ता को माल निर्यात (export) करने के लिए किस प्राविधि (procedure) को मानना होता है? समझाइए।

अथवा

(b) VAT को परिभाषित कीजिए और इसके उद्देश्यों की व्याख्या कीजिए।

FACULTY OF COMMERCE

**B. Com. II -Year Examination, March / April 2014
(Common Paper for Computers & Computer Applications)**

Paper – 205: Relational Database Management Systems (RDMS)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

PART – A (5 x 4 = 20 Marks)

Note : Answer any **five** of the following questions in not exceeding 20 lines each.

- 1 Data model
- 2 E-R Diagram
- 3 Structural query language
- 4 File organization
- 5 Distributed databases
- 6 Data redundancy
- 7 DBA
- 8 Client server system

PART – B (5 x 10 = 50 Marks)

Note : Answer the following questions in not exceeding four pages each.

- 9 (a) Components of DBMS and Relational Model.
OR
(b) Advantages of database approaches.
- 10 (a) What is normalization? Explain different types of normal forms.
OR
(b) Explain strong entity type, weak entity type in E-R model.
- 11 (a) Define data manipulation. Explain command used in data manipulation.
OR
(b) Explain aggregate function or group functions with examples.
- 12 (a) Function of DBA.
OR
(b) Database recovery and security.
- 13 (a) DBMS functions and capabilities.
OR
(b) DBMS implementation issues.

FACULTY OF COMMERCE

**B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)**

**(Foreign Trade : Practices and Processing)
Elements of Export Marketing
Paper - IV (Vocational Paper - I)**

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Part – A (5 x 5 = 25 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 Nature of export marketing
- 2 'E' Commerce
- 3 Indirect exporting
- 4 Domestic advertising
- 5 Purpose of INCO terms
- 6 Export agency agreement
- 7 Direct mail
- 8 Classification of world markets

Part – B (5 x 15 = 75 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) What is export marketing? Explain the major functions of export marketing.
OR
b) "Export marketing improves the economic development of the country". Discuss.
- 10 a) Explain the major functions of Indian Institute of Packaging. Discuss the role of Institute in marketing development.
OR
b) Define product life cycle. Explain different stages of product life cycle in international market.
- 11 a) Explain the major advantages and disadvantages of direct exporting.
OR
b) Define International Marketing? Explain the different methods of entry into a foreign market.
- 12 a) List out various export promotions in India. Explain its role in India.
OR
b) Explain various techniques of sales promotion in export markets.
- 13 a) Define letter of credit. Discuss various laws relating to letters of credit.
OR
b) What is export contract? Explain various types of legal issues in international marketing.

FACULTY OF COMMERCE

**B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)**

**(Principles and Practices of Life Insurance)
Fire and Marine Insurance
Paper - IV (Vocational Paper - I)**

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Part – A (5 x 5 = 25 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 Full disclosure of material facts
- 2 Origin of insurance
- 3 Renewal of fire insurance policy
- 4 Ex-gratia payment
- 5 History of Lloyds
- 6 Perils of the sea
- 7 Partial loss
- 8 IRDA

Part – B (5 X 15 = 75 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) Explain principles of insurance applicable to fire insurance.
OR
b) Discuss the precautions to be taken by insurer before payment of claims.
- 10 a) Discuss the perils covered and excluded in fire insurance.
OR
b) Explain the types of fire protection.
- 11 a) Explain about the implied warranties in marine insurance contracts.
OR
b) Discuss about the claims in marine insurance contract.
- 12 a) Explain the procedure for preparation and presentation of claims under marine insurance.
OR
b) Discuss marine policies and conditions attached to each of them.
- 13 a) Explain about the preparation of loss statement.
OR
b) Discuss about claims documents needed in marine insurance.

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)

(Advertising, Sales Promotion and Sales Management)
Advertising – II
Paper - IV (Vocational Paper - I)

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Part – A (5 x 5 = 25 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 Define 'advertising'.
- 2 What is meant by media scheduling?
- 3 Explain the meaning of 'sales effect research'.
- 4 Who is a creative director?
- 5 What is deceptive advertising?
- 6 What is the role of a media manager?
- 7 Explain the process of 'aided recall'.
- 8 State the characteristics of rural markets.

Part – B (5 X 15 = 75 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) Discuss the role of media for the promotion of health services.
OR
b) Discuss the merits and demerits of television as a media for reaching rural markets.
- 10 a) Identify the factors that influence media choice.
OR
b) Explain the media planning process.
- 11 a) What is meant by pre testing? How is it normally done? Explain.
OR
b) Discuss the tools available for measuring the effectiveness of advertising.
- 12 a) 'Advertising is social waste'. Discuss.
OR
b) Explain the services performed by advertising agencies.
- 13 a) Examine the legal issues that need to be considered in advertising.
OR
b) Examine the role of advertising council of India.

Code No. 4067

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)

(Advertising, Sales Promotion and Sales Management)
Personal Selling and Salesmanship
Paper - V (Vocational Paper - II)

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Part – A (5 x 5 = 25 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 Missionary selling
- 2 In-order taker
- 3 Relevance of closing the sales
- 4 Canned presentation
- 5 AIDA model of selling
- 6 Steps in personal selling
- 7 Order back
- 8 Job description

Part – B (5 x 15 = 75 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) Personal selling is a two-way communication comment.
OR
b) Discuss the advantages and limitations of personal selling.
- 10 a) What is the situation in which personal selling should be used? Give reasons.
OR
b) Discuss briefly the requirements of effective presentation.
- 11 a) Explain the merits and demerits of selling formula approach.
OR
b) Define industrial markets and explain the elements of buying center in industrial markets.
- 12 a) What are the various methods of training a salesmen.
OR
b) “Good salesmen are born, not trained”. Do you agree with it? Give reasons for your answer.
- 13 a) Why salesmen fail? How can a salesmen be a successful?
OR
b) What is negotiation? Discuss the negotiation strategies.

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)

(Foreign Trade : Practices and Procedures)
Foreign Trade Financing Procedures
Paper - V (Vocational Paper - II)

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Part – A (5 x 5 = 25 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 What are the advantages of a letter of credit to the exporter and the importer?
- 2 What do you understand by sight or demand bill of exchange?
- 3 State the objectives of EXIM bank.
- 4 What are the modes of export payment?
- 5 What do you understand by Export Performance Guarantee?
- 6 List the contract terms for carriage of goods by a sea transport.
- 7 Petro-dollar market.
- 8 Advance against retention money.

Part – B (5 x 15 = 75 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) Explain “cash” and “open accounts” methods of international commercial payments.
OR
b) Explain in detail the importance of letter of credit as a method of payment.
- 10 a) Discuss the role of banks in financing export trade.
OR
b) Discuss the procedure on purchase/negotiation of bill.
- 11 a) Enumerate the various lending programmes of EXIM banks for the benefit of commercial banks in India.
OR
b) Differentiate between policies and guarantees issued by ECGC. Describe any one type of guarantee given by ECGC.
- 12 a) Explain briefly the composition of export pricing.
OR
b) Define price quotation. Explain the significance of the following in the export market i) CIF ii) DDU iii) FOB iv) FAS
- 13 a) Discuss the institutional set up of the Euro currency market. What are the factors that have led to the growth of the Eurocurrency market?
OR
b) How does the Indian currency market differ from the foreign currency market?

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)

(Principles and Practices of Life Insurance)
Insurance – Finance and Legislation

Paper - V (Vocational Paper - II)

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

Part – A (5 x 5 = 25 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 State the need for accounting in Insurance Companies.
- 2 What is margin adjusting?
- 3 What do you understand by natural premium plan?
- 4 Explain the concept of retrospective reserve.
- 5 Write a note on statutory regulation of reserves.
- 6 Briefly explain the automatic premium loan.
- 7 Distinguish between extra dividend and residuary dividend.
- 8 What are the features of Export Credit and Guarantee Corporation Act?

Part – B (5 x 15 = 75 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) What is Revenue Account? How is it prepared? Give its proforma.
OR
b) Explain the basic accounting standards relevant to Insurance companies.
- 10 a) How to construct mortality tables for annuities? Also state the importance of those tables in premium calculation.
OR
b) Explain the general considerations in calculating premium for endowment insurance.
- 11 a) State the nature, origin and importance of reserves in property insurance.
OR
b) Define surrender value. Discuss its nature and computation.
- 12 a) Comment on the government policy of governing private insurance companies in India.
OR
b) What is Insurance Surplus? What are the sources of such surplus? State the basic principles of investing the same.
- 13 a) How is insurance sector regulated in India?
OR
b) What are the salient features of General Insurance Corporation of India Act, 1976?

FACULTY OF COMMERCE
B.Com. (Vocational) II – Year Examination, March / April 2014
(For Vocational Candidates only)

(Tax Procedures and Practices)
Income Tax – Procedure and Practices
Paper - V (Vocational Paper - II)

Time : 3 hours

Max. Marks : 70

Part – A (5 x 4 = 20 Marks)

Note : Answer any Five questions not exceeding 20 lines each.

- 1 Residential status of HUF
- 2 Domestic company
- 3 Conditions of section 40(b)
- 4 What is book profit in assessment of companies?
- 5 Partition of HUF u/s 171
- 6 Minimum alternate tax (MAT) sec 115 JB
- 7 Belated return
- 8 Time limit for completion of assessment

Part – B (5 X 10 = 50 Marks)

Note : Answer the following not exceeding FOUR pages each.

- 9 a) Explain the procedure for advance payment of tax in case of corporate and non corporate assesses.

OR

b) What are the powers of the Commissioner of Income-tax in regard to search and seizure u/s 132 of the I.T. Act?
- 10 a) Explain the essential features of the Mitakshana School of Hindu law and state how it differs from Dayabaga school of Hindu law.

OR

b) 'X' is the Karta of a HUF, Y and Z are his two major sons. From the following particulars, compute the total income of HUF.
 - i) The HUF runs a business in steel. The net profit of the business was Rs.2,21,000, after charging Rs.11,000 paid as salary to Y and Z for their help in running the business.
 - ii) Profit and loss account shows an entry of drawing of Rs.20,000.
 - iii) The assessee has failed to furnish satisfactory explanation regarding a deposit of Rs.20,000 in the name of 'X'.
 - iv) Remuneration received by Karta for activity as Director of a Co. in which HUF holds shares worth Rs.2,00,000 : Rs.10,000.
 - v) Interest on debenture received by HUF Rs.6,944, TDS Rs.1,736.
 - vi) Sale proceeds of a shop acquired in 1978, sold on 31-12-2010 for Rs.2,50,000 (FMV on 1-4-81 estimated to be Rs.25,000) C.I.I. for 1981-82 = 100, and 2011-12 = 711.
 - vii) HUF has paid Rs.12,000 as premium on the LIC policies of Y and Z for Rs.1,00,000.
 - viii) One of his major sons is working as Manager in a Private Ltd Co., and is getting a salary of Rs.60,000 p.a.
 - ix) Deposited in PPF Rs.2,000 on the name of Z.

- 2 -

11 a) Explain the methods of assessment of a firm as PFAS and PFAOP.

OR

b) The following to the Profit and Loss Account of an AOP of Mohan, Sohan and Ramesh.

	Rs.		Rs.
To General Expenses	10,000	By Gross Profit	52,000
To Bad debts	1,000	By Interest on Security (Gross)	6,000
To establishment Expenses	6,000	By Rent from property	
Municipal taxes (for property let)	250	By Interest on Drawings :	9,000
To salary to Sohan	6,000	Mohan 1,000	
To commission to Ramesh	6,000	Sohan 1,500	
To interest on Capital		Ramesh <u>2,000</u>	4,500
Mohan 4000			
Sohan 4500			
Ramesh <u>5000</u>			
	13,500		
To depreciation	2,400		
To bad debts reserve	1,000		
To net profit of :			
Mohan	10,140		
Sohan	10,140		
Ramesh	<u>5,070</u>		
	<u>71,500</u>		<u>71,500</u>

Partners are sharing the profit and loss in the ration of 2 : 2 : 1 respectively. Calculate the total income of the AOP and allocate it amongst its members.

12 a) What are the salient features of assessment of joint stock companies?

OR

b) ABC Co. Ltd. is engaged in the business of developing and exporting computer software. The following is Profit and Loss account of the Co., for the year ended 31-3-2012.

	Rs.		Rs.
To Exp on floppies etc	1,25,000	By Export sales	60,00,000
To salaries	25,00,000	By sales in India	16,00,000
To Administration Exp	2,00,000	By LTCG	3,00,000
To Marketing expenses	3,00,000		
To Depre. on computers	15,00,000		
To repairs	2,00,000		
To Prov. for Income Tax	4,80,000		
To proposed dividend	3,00,000		
To provision for contingent liabilities	1,00,000		
To Net profit			
	<u>21,95,000</u>		
	<u>79,00,000</u>		<u>79,00,000</u>

Additional information :

1. Depreciation is as per I.T. Act.
2. Brought forward expenses :

	As per A/cs.	As per I.T. Act
B/F Losses	4,50,000	6,00,000
Unabsorbed depreciation	Nil	1,50,000

- 3 LTCG represents gain on sale of listed shares of other companies.

13 a) What do you understand by best judgment assessment? What are conditions is it made by the assessing officer.

OR

b) Discuss the provisions relating to appeals under the I.T. Act.

FACULTIES OF ARTS, COMMERCE, SCIENCE, MANAGEMENT & SOCIAL SCIENCES

B.A., B.Com., B.B.A., B.Sc. & B.S.W. II – Year Examination March / April 2014

Paper – II: General English

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 75

PART – A (30 Marks)

I Answer any TWO of the following questions in about 100 words each: (2x5 = 10)

- 1 Describe the incident that changed the narrator's mind concerning his opinion of Mr. Kelada.
- 2 What is the main theme of "On Shaking Hands"?
- 3 Discuss some of the problems common to the world that India is facing. How, according to Toynbee, is India handling them?
- 4 What is the significance of the title "Not Just Oranges"?

II Answer any TWO of the following questions in about 100 words each: (2x5 = 10)

- 1 "I took the one less travelled and that has made all the difference." What does Frost mean by these words? What is the statement he is trying to make in this poem?
- 2 Write a note on the main idea contained in the poem "This is a Photograph of me".
3. Discuss the plight of the refugees as described in the poem "Refugee Mother and Child".
4. "I, too" is a simple poem of optimism in the face of discrimination. Discuss.

III. Answer any ONE of the following questions in about 200 words: (1x10 = 10)

- 1 Compare and contrast the character-traits of the couple and Aunt Jane in terms of how they manage their finances.
- 2 Describe the difficulties that Sher Singh faced in transporting his brother across the forest.

PART – B (15 Marks)

IV Read the following passage and answer the questions that follow: (5x1 = 5)

If there is one custom that might be assumed to be beyond criticism it is the custom of shaking hands; but it seems that even this innocent and amiable practice is upon its trial. A heavy indictment has been directed against it in the Press on hygienic grounds, and we are urged to adopt some more healthy mode of expressing our mutual emotion when we meet or part. I think it would need a pretty stiff Act of Parliament and a heavy code of penalties to break us out of so ingrained a habit. Of course, there are many people in the world who go through life without shaking hands. Probably, most people in the world manage to do so. The Japanese bows, the Indian salaams, and the Chinese makes a grave motion of the hand, and the Arab touches the breast of his friend at parting, with the tips of his fingers.

- 1 On what grounds has the practice of shaking hands come in for criticism?
- 2 What would it take to stop people from shaking hands?
- 3 What form of greeting is practiced by the Japanese?
- 4 Name the essay-writer who penned this essay.
- 5 Give the antonym of 'innocent'.

V Read the following lines and answer the questions that follow: (5x1 = 5)

In the background there is a lake,
 And beyond that, some low hills.
 (The photograph was taken
 The day after I drowned.
 I am in the lake, in the centre
 Of the picture, just under the surface.
 It is difficult to say where
 Precisely, or to say
 How large or small I am.

- 1 What is the poet talking about in these lines?
- 2 Why is the lake important in this poem?
- 3 Why is it difficult to say how large or small the poet is?
- 4 What is the theme of this poem?
- 5 Give a synonym for 'precisely'.

VI. Read the following passage and answer the questions that follow: (5x1 = 5)

Well, that's all right. But I still don't altogether understand. This house – it's very lovely – but doesn't it cost a great deal for rent?

- 1 Who is the speaker of these words?
- 2 Who are these words being addressed to?
- 3 What can the speaker not understand?
- 4 What is the problem being spoken about in this story?
- 5 Give an antonym for 'understand'.

PART – C (30 Marks)

VII (A) Fill in the blanks with pronouns given in brackets: 2

- 1 (a) My father left the house to his children; it now belongs to _____.
 (b) He had built the house _____ over a period of five years.
- 2 Fill in the blanks with the complete forms of the verbs given in brackets: 4
 - a) Health ____ (is) wealth.
 - b) The last train _____ (arrive) at midnight, yesterday.
 - c) It _____ (rain) heavily all night.
 - d) I feel tired: I _____ (do) a lot of work since morning.
- 3 Fill in the blanks choosing the appropriate phrasal verb given in the brackets: 2
 - a) The women of India are beginning to _____ (cry up / cry out) against atrocities against women.
 - b) The investigation finally _____ (arrived in / arrived at) the truth of the matter.
- 4 Change the voice of the following sentences: 2
 - a) This letter has been written by a legal expert.
 - b) The supermarket sells every imaginable kind of household product.

(B) Read the following passage and make notes from it. 5

The small village of Somnathpur contains an extraordinary temple, built around 1268 A.D. by the Hoyasalas of Karnataka – one of the most prolific temple builders. Belur and Halebid are among their better-known works. While these suffered during the invasion of the 14th century, the Somnathpur temple stands more or less intact in near-original condition. The small temple captivates with the beauty and vitality of its detailed sculpture, covering almost every inch of the walls, pillars and even ceilings. It has three shikaras and stands on a star-shaped raised platform with 24 edges. The outer walls have a profusion of detailed carvings: the entire surface run over by carved plaques of stone. There were vertical panels covered by exquisite figures of God and Goddesses, with many incarnations being depicted. There were nymphs too, some carrying an ear of maize, a symbol of plenty and prosperity. The elaborate ornamentation, very characteristic of Hoyasala sculptures was a remarkable feature. On closer look – and it is worth it – the series of friezes on the outer walls revealed intricately carved caparisoned elephants, charging horsemen, stylized flowers, warriors, musicians, crocodiles and swans.

- 3 -

OR

- 1 Write a report of three short paragraphs on the recent shooting of a film in your college campus.
- 2 Prepare your C.V. and apply in response to the following advertisement: 5

Wanted: News Reader for local TV channel, must possess pleasing personality, excellent command over the language, ability to present reports, willingness to work late hours. Knowledge of computers would be an added bonus.

OR

Describe the following picture in a paragraph of 6 or 8 sentences.

- (C) 1 **Re-arrange the following jumbled sentences in a logical and coherent manner:** 5

- a) Everybody thinks so.
- b) Call in the masters and let them say.
- c) Give me an examination and tell me what I ought to do.
- d) What a distressing business! How unfortunate!
- e) If I get a job, I can't keep it.
- f) What makes you think you can't do anything?

OR

Write a paragraph based on the hints given below:

Stepped into the river – colder than usual-icy edge-deeper than it had been – go slowly – slime on the stones – feel for foot-holds – sure not to fall – water was almost waist deep – snow water – coming down.

Expand the following in a short paragraph:

One man's food is another man's poison.

OR

Practice makes a man perfect.
